

Bruxelles, den 4. marts 2016
(OR. en)

6785/16

LIMITE

JAI 186
CFSP/PESC 180
COSI 34
COPS 66
ENFOPOL 60
COTER 24
SIRIS 36
FRONT 112
CATS 13
EDUC 75

NOTE

fra:	EU-antiterrorkoordinatoren
til:	Rådet
Vedr.:	Status over gennemførelsen af den erklæring, som medlemmerne af Det Europæiske Råd fremsatte 12. februar 2015, RIA-Rådets konklusioner af 20. november 2015 og konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd den 18. december 2015

Denne rapport fra EU-antiterrorkoordinatoren ser på fremskridtene i forhold til alle de foranstaltninger, der er fastsat i konklusionerne om terrorbekæmpelse, som medlemmerne af Det Europæiske Råd nåede til enighed om den 12. februar 2015. Den tager også hensyn til konklusionerne fra RIA-Rådet af 20. november 2015 (om terrorisme og om styrkelse af den strafferetlige respons på radikaliserings, der fører til terror og voldelig ekstremisme) samt konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 17. og 18. december 2015.

Dok. 9422/1/15, 12318/15 og 14734/15, som EU-antiterrorkoordinatoren har udarbejdet, gjorde status over gennemførelsen i juni, oktober og november 2015.

Følgende henstillinger kan udledes af rapporten:

Europol:

- Medlemsstaterne bør yderligere øge udstationeringen af terrorbekæmpelsespersonale til støtte for ECTC. Kommissionen opfordres til at øge ECTC's budget.
- De medlemsstater, der endnu ikke bidrager eller kun i relativt ringe grad bidrager til kontaktpunktet Travellers og andre af Europol's kontaktpunkter samt EIS, opfordres til at øge deres bidrag.

Passagerlister:

- Medlemsstaterne bør fremskynde den nationale gennemførelse af direktivet om passagerlister, når den er vedtaget af Rådet (og ikke vente to år, som direktivet tillader), og harmonisere anvendelsen af PNR-oplysningerne. Kommissionens beslutning om at iværksætte en indkaldelse af forslag under Fonden for Intern Sikkerhed (ISF) til støtte for sammenkoblingen mellem passageroplysningsenhederne hilses velkommen. De medlemsstater, der endnu ikke har oprettet passageroplysningsenheder, opfordres til at mobilisere deres nationale del af ISF med henblik herpå.

Prüm:

- De medlemsstater, der endnu ikke har indført alle mulige operationelle forbindelser, bør gøre dette hurtigst muligt.

Eurojust:

- Medlemsstaterne bør lette Eurojusts inddragelse i kontaktpunktet Hydra, så Eurojust kan yde rettidig og effektiv støtte til efterforskning og retsforfølgning i medlemsstaterne.
- Medlemsstaterne tilskyndes til at øge brugen af Eurojust med henblik på dels udveksling af oplysninger, dels det operationelle samarbejde.
- Samarbejdet mellem Eurojust og ECTC bør styrkes.

SIS II:

- En søgefunktion for fingeraftryk i SIS II bør gennemføres hurtigst muligt.
- Medlemsstaterne bør yderligere øge deres bidrag til og brug af SIS II.
- Europol bør hurtigst muligt udvikle en systematisk søgefunktion i SIS II.
- Frontex bør få adgang til SIS II for at forbedre risikoanalysen og afsløre mistænkelige rejser.
- Brugen af SIS II som efterforskningsredskab skal maksimeres.
- Det arbejde, der er udført af det nederlandske formandskab for at identificere retlige, tekniske og praktiske hindringer og god praksis for brugen af SIS II bør føre til henstillinger i forbindelse med RIA-Rådet i juni.

Eurodac:

- Medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og Europol bør få fuld adgang til Eurodac og kunne søge i Eurodac for at forebygge, afsløre og efterforske alvorlige forbrydelser og terrorhandlinger.

INTERPOL:

- De medlemsstater, der endnu ikke har oprettet en elektronisk forbindelse til INTERPOLS redskaber ved alle deres ydre grænseovergange, bør gøre dette hurtigst muligt.
- Kommissionen opfordres til at støtte medlemsstaternes bestræbelser på at sikre datakvaliteten i SLTD.

Grænsesikkerhed:

- Fremskridtene med hensyn til medlemsstaternes gennemførelse af de nødvendige systematiske kontroller af EU-borgere skal måles. Medlemsstaterne opfordres til at opgradere teknologien, hvor det er nødvendigt.
- Øget registrering og sikkerhedskontrol af de relevante databaser på hotspots bør prioriteres (teknologi, personale, processer).
- Medlemsstaterne bør bidrage med yderligere eksperter til at støtte Frontex med systematisk krydstjek af oplysninger på hotspots og til Europol med henblik på "second line"-kontrol.
- Afsløring af forfalskede blankopas bør være en prioritet på hotspots og andre indgangssteder for migranter.
- Systematisk udveksling af personoplysninger mellem Europol og Frontex bør finde sted snarest muligt.

EU-IRU:

- Medlemsstaterne og Europol bør arbejde sammen for at øge mængden af henvisninger foretaget af Europols IRU.

Rehabiliteringsprogrammer:

- Medlemsstaterne opfordres til at gøre brug af Kommissionens finansiering til at udvikle rehabiliteringsprogrammer

Overblik

Selv om der er gjort fremskridt på alle områder, viser rapporten, at der er behov for yderligere hurtige forbedringer af informationsdeling og grænsesikkerhed.

Informationsdeling og operationelt samarbejde via Europol og Eurojust er blevet væsentligt forbedret i 2015 i forhold til 2014 samt siden RIA-Rådets sidste samling den 4. december 2015. Forbindelserne mellem næsten alle medlemsstater til terrorbekæmpelseskonfigurationen i Europols SIENA-net er nu blevet oprettet (de resterende 3 medlemsstater skulle blive forbundet i marts 2016).

Informationsdelingen afspejler dog fortsat ikke truslen: selv om der nu er fem gange flere personer/enheder i Europols database for **kontaktpunktet Travellers** i forhold til sidste år, indeholder analysefilen fortsat kun 2 786 verificerede udenlandske terrorkrigere indlæst af EU-medlemsstater. Europols **informationssystem** (EIS) indeholder kun 1 473 udenlandske terrorkrigere indlæst af medlemsstaterne. Dette til trods for et velbegrundet skøn om, at ca. 5 000 EU-borgere er rejst til Syrien og Irak for at tilslutte sig Daesh og andre ekstremistiske grupper. Det bør også bemærkes, at mere end 90 % af bidragene fra EU's medlemsstater, hvad angår nverificerede udenlandske terrorkrigere i kontaktpunktet Travellers i 2015, stammer fra blot 5 medlemsstater. Ikke alle udenlandske terrorkrigere er systematisk indlæst i **SIS II** og **EIS** for Europol. **Prüm-forbindelserne** er øget siden samlingen i RIA-Rådet i december, men der er behov for yderligere fremskridt. Hertil kommer, at en bedre datakvalitet (fælles definitioner og formater) og ensartet anvendelse af systemer (navnlig indlæsning af indberetninger i SIS II) er påkrævet.

Kun 18 operationelle sager med udenlandske terrorkrigere blev registreret i **Eurojust** i 2015 og oplysninger om kun 104 igangværende tilfælde af tretsforfølgning i forbindelse med terrorisme er blevet delt med Eurojust. Dette på trods af, at oplysninger om al retsforfølgning ifølge den relevante rådsafgørelse skal deles af medlemsstaterne med Eurojust.

Taskforce Fraternité i Europol, der blev oprettet på foranledning af de franske myndigheder til støtte for efterforskningen efter angrebene i Paris i november 2015, kunne være en model for, hvordan det europæiske center for bekæmpelse af terrorisme i Europol - lanceret i januar 2016 - kan støtte medlemsstaterne i antiterror efterforskningen fremover. Flere medlemsstater har allerede givet tilsagn om at bidrage med eksperter til taskforcen og de fælles forbindelseshold, der støtter arbejdet i ECTC. På nuværende tidspunkt er der ikke budgetteret med nogen yderligere stillinger i regnskabsåret 2016 med hensyn til oprettelsen af ECTC og dets centrale støttekapaciteter, navnlig Den europæiske internetindberetningsenhed (EU IRU) og FIU.net.

At opnå **interoperabilitet mellem relevante EU-databaser** med henblik på **sikkerhedskontrol**, som Det Europæiske Råd har anmodet om, er en prioritet. Det ændrede sikkerheds- og trusselsklima samt bedre teknologi og nye retlige rammer i EU, siden databaserne blev udviklet, kræver tilbundsgående overvejelser. Det bliver en kompliceret drøftelse, hvor EU skal fastlægge "interoperabilitet" og ambitionsniveau. Revisionen af de relevante retlige rammer for SIS II og Eurodac (hvor Kommissionens forslag forventes i år) vil være vigtig. SIS bør (på nationalt plan) i højere grad bruges som et forbedret redskab til støtte for efterforskning og ikke begrænses til at være et instrument til støtte for sikkerhedskontrol. Medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og Europol bør få fuld adgang til Eurodac og kunne søge i Eurodac for at forebygge, afsløre og efterforske alvorlige forbrydelser og terrorhandlinger. Kommissionen forbereder at gennemføre fingeraftryksfunktionen til identifikationsformål, hvilket kræver, at der oprettes et automatisk system til genkendelse af fingeraftryk.

Europols og Frontex' tilslutning til EU-databaserne er en prioritet fastsat i konklusionerne af 20. november, men udgør fortsat en udfordring. I samarbejde med Kommissionen arbejder Europol på at forbedre sin adgang til og brug af SIS II for at muliggøre gruppesøgninger i dets databaser og overgå fra manuel ad hoc-brug til systematisk brug af SIS II. Europol er også i færd med at udvikle et forslag om at etablere adgang til visuminformationssystemet og Eurodac (som det endnu ikke er tilsluttet).

Med indgåelsen af den operationelle aftale er det nu muligt at dele personoplysninger mellem Europol og Frontex. De nærmere bestemmelser er fortsat under udarbejdelse, inden delingen af personoplysninger kan blive systematisk.

Med hensyn til **sikkerheden ved de ydre grænser** er elektronisk tilslutning til INTERPOLs relevante databaser på alle grænseovergangssteder ved de ydre grænser og automatisk screening af rejsedokumenter pr. 1. marts 2016 ikke blevet gennemført i alle medlemsstater. Medlemsstaterne opfordres til systematisk at indlæse alle udenlandske terrorkrigere i SIS II. Dette er nødvendigt for at forbedre systemet, herunder spredning af oplysninger af bedre kvalitet i selve indberetningen og i de supplerende oplysninger. Ud fra medlemsstaternes svar på formandskabets spørgeskema består udfordringerne aktuelt i bl.a. følgende: foreneligheden af indberetninger om diskret og målrettet kontrol med andre kategorier af indberetninger og oplysninger om et søgningsresultat på sådanne indberetninger, uforeneligheden af art. 36-indberetninger med art. 26-indberetninger (når der er udstedt en europæisk arrestordre for en udenlandsk terrorkriger i en anden medlemsstat, vil tjenesten, som udsteder en art. 36-indberetning, ikke blive underrettet), forskellig brug i medlemsstaterne af art. 36, stk. 2-indberetninger og art. 36, stk. 3-indberetninger for udenlandske terrorkrigere, eventuelt manglende grundlag for anholdelse i tilfælde af målrettet kontrol med udenlandske terrorkrigere samt manglen på oplysninger om indberetningen (hvilket gør det vanskeligt at skelne mellem udenlandske terrorkrigere og andre forbrydelser).

Derudover er forskellen mellem tallene for indberetninger i SIS II (baseret på art. 36, stk. 3, med henblik på national sikkerhed lå tallet på 7 945 registreringer den 31. december 2015) og antallet indlæst af EU-medlemsstaterne i EIS (1 473 udenlandske terrorkrigere ved udgangen af januar 2016) et klart udtryk for den manglende sammenhæng systemerne imellem. Alle registreringer fra medlemsstaterne i SIS II vedrørende udenlandske terrorkrigere bør også automatisk overføres til EIS. Mere følsomme oplysninger bør i analyseøjemed deles med Europols kontaktpunkt Travellers (idet bidragsyderen gives mulighed for fuld kontrol med dataejerskab).

Selv om **sikkerhedskontrollen og registreringen på hotspottene** er forbedret, er der behov for yderligere fremskridt. Udsendelse af embedsmænd under Europols koordination, jf. konklusionerne fra den 20. november 2015, for at udvide den sekundære sikkerhedskontrol er under forberedelse og vil kræve støtte fra medlemsstaterne, herunder gennem udsendelse af erfarent personale som udstationerede nationale eksperter, samt fornøden finansiering til Europol. Blankopas stjålet i Syrien og Irak og derefter anvendt af Daesh er et alvorligt problem. Der kræves en hurtig indsats for at løse dette problem. Frankrig har foreslået at undersøge, hvordan særlige hold, der skal afsløre disse blankopas (forfalskede dokumenter), kan anvendes ved hotspots og på andre indgangssteder for migranter.

Frontex' avancerede dokumenteksperter er allerede blevet udsendt til alle hotspots og arbejder direkte med screeningteams for at hjælpe til i identifikationsproceduren. Det vil også være vigtigt at **måle fremskridtene hen imod den nødvendige automatiske og systematiske kontrol** i de relevante databaser, som gennemføres af medlemsstaterne ved EU's ydre grænser.

Der er sket fremskridt på forskellige områder med hensyn til **skydevåben**, et stigende antal medlemsstater, der deltager i prioriteten om skydevåben i EU-politikcyklussen (en stigning fra 13 til 20). Det vil være vigtigt at koordinere de forskellige initiativer. Det er imidlertid vigtigt, at flere medlemsstater deltager i pilotprojektet om at skabe et fælles kontaktpunkt og en fælles søgeinterface mellem skydevåbensdelen i SIS II og INTERPOLs database i-arms (hidtil har kun to medlemsstater deltaget).

Programmet til sporing af finansiering af terrorisme (TFTP) er af betydelig værdi for at spore terrorfinansiering. Eftersom SEPA-transaktioner er uden for TFTP's anvendelsesområde, bør der dog senere overvejes et EU-system, som supplerer TFTP, ligesom Kommissionen har foreslået i EU's handlingsplan for bekæmpelse af finansiering af terrorisme (udsendt i begyndelsen af februar 2016).

Selv om Kommissionen har stillet midler til rådighed for at støtte medlemsstaterne med at udvikle **rehabiliteringsprogrammer** i og uden for fængsler, har få medlemsstater indgivet ansøgninger til den første indkaldelsesrunde. Disse fokuserer først og fremmest på risikovurderingsmetoder. En indkaldelsesrunde nr. 2 vil blive meddelt af Kommissionen i midten af 2016, som medlemsstaterne kunne drage gavn af.

Endelig er antallet af **foranstaltninger til at modvirke terroristernes propaganda steget** (f.eks. gennem arbejdet i EU IRU inden for Europol og tilsvarende selvregulerende foranstaltninger fra internettjenesteudbyderes side). Men der skal gøres mere for at øge mængden af henvisninger til sociale medieplatforme.

**Detaljeret beskrivelse af nylige og planlagte aktiviteter i forbindelse med bekæmpelse
af terror og voldelig ekstremisme**

Indhold

I. GARANTI AF BORGERNES SIKKERHED

1.	Passagerlister	12
2.	Informationsdeling og operationelt samarbejde	12
	(Europol, Prüm, at sikre interoperabilitet mellem relevante databaser med hensyn til sikkerhedskontrol, struktureret og multilateral tilgang til operationelt samarbejde om bekæmpelse af terrortrusler, ajourføring af rammeafgørelsen om bekæmpelse af terrorisme, ajourføring af rammeafgørelsen om CRIS, Eurojust)	
3.	Kontrol ved de ydre grænser	20
	(en målrettet revision af Schengengrænsekodeksen, et solidt juridisk grundlag for Frontex' bidrag til bekæmpelse af terrorisme og organiseret kriminalitet og adgang til de relevante databaser, indførelse af indberetninger i og brug af SIS II, brug af SIS II-biometri, brug af INTERPOLs databaser, gennemførelse af de fælles risikoindikatorer, gennemførelse af sikkerhedsaspekterne af hotspots/Frontex, forvaltning af migrationskrisen via IPCR - sikkerhed og hotspots, samarbejde mellem Frontex og Europol / sikkerhedskontrol med hensyn til migranter)	
4.	Skydevåben og eksplosivstoffer	28
5.	Sikkerhedstjenester	29
6.	Bekæmpelse af finansiering af terrorisme	30
	(EU's og USA's program til sporing af finansiering af terrorisme (TFTP), FIU.net)	

7.	Direktivet om net- og informationssikkerhed (NIS)	32
8.	Elektronisk bevismateriale	33

II. FOREBYGGELSE AF RADIKALISERING OG BESKYTTELSE AF VÆRDIER

1.	Forebyggelse - generelt	34
	(EU-netværk til bevidstgørelse omkring radikaliserings (RAN) - ekspertisecenter)	
2.	Internet	35
	(Den europæiske internetindberetningsenhed (IRU); EU's internetforum; Rådgivningsholdet for strategisk kommunikation om Syrien (SSCAT))	
3.	Strafferetlig respons på radikaliserings	37
4.	Forebyggelse af radikaliserings gennem uddannelse, fremme af tolerance og bekæmpelse af forskelsbehandling, racisme og fremmedhad	39
	(Uddannelse, bekæmpelse af racisme og fremmedhad, bekæmpelse af spredning på internettet af hadefulde udtalelser, der opildner til vold og had, kommunikationsværktøjskasse til kommunikation af respekt, tolerance og ikkediskrimination i EU)	

III. SAMARBEJDE MED VORES INTERNATIONALE PARTNERE

MENA-regionen og Tyrkiet, det vestlige Balkan, luftfartssikkerhed)	41
--	----

I. GARANTI AF BORGERNES SIKKERHED

1. Passagerlister

Fire og et halvt år efter Kommissionens forelæggelse af direktivet om passagerlister godkendte Rådet den 4. december 2015 den kompromistekst, der var opnået enighed om med Europa-Parlamentet, om et direktiv om brug af oplysningerne fra passagerlister med henblik på forebyggelse, afsløring, efterforskning og retsforfølgning af terrorhandlinger og grov kriminalitet. LIBE-udvalget godkendte teksten den 10. december 2015. Direktivet skal til afstemning i Europa-Parlamentet til sommer og vil efterfølgende blive forelagt Rådet til vedtagelse. Når dette direktiv er vedtaget, har EU-landene to år til at sætte de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme det. **Medlemsstaterne bør fremskynde den nationale gennemførelse for at efterkomme direktivet så hurtigt som muligt.**

I henhold til det nye direktiv forpligtes luftfartsselskaberne til at give medlemsstaternes myndigheder PNR-oplysninger for flyvninger til eller fra EU. Det tillader også medlemsstaterne, men forpligter dem ikke til at indsamle PNR-oplysninger om (udvalgte) flyvninger inden for EU. Hver medlemsstat vil skulle oprette en såkaldt passageroplysningsenhed, der vil modtage PNR-oplysningerne fra luftfartsselskaberne. Kommissionen har støttet flere medlemsstater med at oprette passageroplysningsenheder og opfordres til at støtte de resterende medlemsstater.

2. Informationsdeling og operationelt samarbejde

Informationsdeling blev drøftet på RIA-ministrenes uformelle møde den 25. januar 2016 i Haag. Det nederlandske formandskab afholder et møde på højt plan om bekæmpelse af terroristers rejseaktiviteter den 1. marts 2016 om status i forbindelse med afsløring og bekæmpelse af terroristers rejseaktiviteter og udveksling af oplysninger, for at identificere hindringer for effektiv udveksling af oplysninger og forslag til forbedringer.

Den 1. januar 2016 lancerede Europol **det europæiske center for bekæmpelse af terrorisme (ECTC)**. Dette er en platform, som medlemsstaterne kan bruge til at øge informationsdelingen og det operationelle samarbejde om overvågning og efterforskning af udenlandske terrorkrigere, ulovlig handel med skydevåben og finansiering af terrorisme samt identifikation af nye retninger i efterforskningen. Medlemsstaterne kan udnytte alle Europol's kapaciteter inden for organiseret kriminalitet og internetkriminalitet. ECTC fungerer som et informationsknudepunkt for terrorbekæmpelse for retshåndhævende myndigheder i og uden for EU-landene og yder operationel støtte, koordination og ekspertise til medlemsstaternes efterforskning samt en strategisk støttekapacitet, herunder i kampen mod brugen af de sociale medier til radikaliseringsformål.

På de franske myndigheders anmodning blev **taskforcen Fraternité** oprettet den 7. december 2015 i Europol med henblik på langsigtet støtte til de relevante efterforskningsmyndigheder. Den overordnede opgave for taskforcen Fraternité er at støtte terrorbekæmpelsesefterforskningen i Europa i kølvandet på terrorangrebene i Paris den 13. november 2015. Mere end 60 politibetjente er blevet tilknyttet støtteaktiviteterne vedrørende første reaktion (EMRT) inden for Europol. Der er i øjeblikket 21 Europolansatte, der arbejder fast med at yde direkte støtte til taskforcen "Fraternité", som er en model for, hvordan ECTC kan anvendes i fremtiden. **Indtil videre er der ikke blevet afsat yderligere stillinger** for regnskabsåret 2016 til oprettelse af ECTC, herunder EU IRU og FIU.NET. I december 2015 indgav Europol et ressourceforslag for ECTC til Europa-Kommissionen.

Flere medlemsstater, herunder Østrig (støtte til Dumasgruppen), Det Forenede Kongerige, Tyskland, Spanien og Frankrig har udpeget ekstra personale i deres Europol-forbindelseskontorer til støtte for terrorbekæmpelse (fælles forbindelseshold for et forstærket grænseoverskridende efterforskningshold). Taskforcen Fraternité, som blev oprettet for at støtte efterforskningen af angrebene i Paris, støttes i øjeblikket af 4 udstationerede nationale eksperter fra Frankrig (3) og Spanien (1). Medlemsstaterne opfordres til **yderligere at øge udstationeringen af terrorbekæmpelsepersonale** for at støtte det arbejde, der udføres af det europæiske center for bekæmpelse af terrorisme (ECTC) i Europol.

Medlemsstaterne har gjort betydelige fremskridt med at koble antiterrormyndigheder til den specifikke **terrorbekæmpelseskonfiguration i SIENA**. Mens kun 15 medlemsstater var tilkoblet i begyndelsen af december 2015, er der nu koblet 25 medlemsstater til terrorbekæmpelsesområdet i SIENA (antiterrormyndighederne i de resterende tre medlemsstater forventes at tilslutte sig snart). Seks tredjeparter fulgte trop i slutningen af januar 2016. SIENA vil blive opgraderet til "EU CONFIDENTIAL" i 2016 (planlagt til 3. kvartal). Det forventes, at Europol i fremtiden vil være vært for og integrere **kommunikationsnetværket for Politigruppen vedrørende Terrorisme** på niveauet "EU SECRET", hvilket således vil tilvejebringe en supplerende og sammenhængende kommunikationsinfrastruktur for antiterrormyndigheder i hele EU.

På grundlag af Kommissionens tekniske og juridiske vurdering har Europol påbegyndt arbejdet hen imod gennemførelsen af Rådets konklusioner af 20. november 2015 for at "sætte Europol i stand til systematisk at krydstjekke Europols databaser i forhold til SIS II" ved at indføre gruppesøgninger i SIS. Europol har revideret sin arbejdsplan for 2016 for at forbedre adgangen til store databaser, herunder SIS II, VIS og Eurodac, og behovet for at tackle spørgsmål vedrørende interoperabilitet mellem systemer. På nuværende tidspunkt udfører Europol manuel kontrol i SIS II, og brugen af systemet er begrænset (kun 741 søgninger i 2015, det første år, hvor Europol var tilkoblet SIS II). I overensstemmelse med retsakterne for SIS II kan Europol ikke foretage indberetninger i SIS II og har ikke adgang til indberetninger om forsvundne personer eller om nægtelse af indrejse eller ophold på en medlemsstats område. Desuden kan Europol hverken overføre oplysningerne i SIS II til andre computersystemer med henblik på dataindsamling og -behandling, der udføres af eller i Europol, eller downloade eller kopiere dele af SIS II.

SIS II bør blive en vigtig kilde til oplysninger for at supplere de eksisterende

kriminalefterretninger i Europol. F.eks. kan oplysninger om en bestemt person eller et bestemt køretøj, der er indlæst i SIS II på grundlag af artikel 36 i Rådets afgørelse om SIS II ("diskret kontrol"), give Europol oplysninger om, hvorvidt en anden medlemsstat på det pågældende tidspunkt efterforsker det bestemte mål. Europols mulighed for at krydstjekke oplysninger, der er indhentet gennem dens kommunikationskanaler (navnlig fra medlemsstater, der ikke deltager i SIS, eller tredjeparter), i forhold til oplysninger i SIS II vil bidrage til at understøtte Europols rolle som EU's informationsknudepunkt. I 2016 planlægger Europol at udvikle kapaciteten til at foretage regelmæssige gruppesøgninger i SIS II. Dette er særlig vigtigt, når det gælder krydstjek af oplysninger, der modtages fra lande uden for Schengen.

Europol er endnu ikke tilkoblet **visuminformationssystemet (VIS)** eller **Eurodac** (Europol planlægger at opnå adgang til denne database via det nederlandske nationale tilkoblingspunkt). Det kræver en vis tid at identificere de optimale ordninger. I 2016 vil Europol udvikle et forslag om samkøring af kapaciteter. Både VIS og Eurodac vil indgå i disse overvejelser.

Der skete en stærk stigning i medlemsstaternes bidrag til og anvendelse af Europol's værktøjer i 2015 i forhold til 2014. De afspejler dog stadig ikke omfanget af truslen. F.eks. omfatter kontaktpunktet Travellers mindre end halvdelen af det anslåede antal europæiske udenlandske terrorkrigere. Der er behov for yderligere forbedringer.

Europol's informationssystem – som et referencesystem, der er direkte tilgængeligt for alle medlemsstater – indeholder nu oplysninger om over 3 800 udenlandske krigere og tilknyttede medvirkende, herunder oplysninger leveret af tredjeparter (hovedsagelig INTERPOL). I lyset af angrebene i Paris i november 2015 øgedes antallet af terrorrelaterede registrerede til i alt over 7 700 (dvs. at antallet af registrerede mere end fordobledes, eftersom der var 3 732 terrorrelaterede registrerede ved udgangen af 3. kvartal af 2015). Der er nu over 4 300 personer med tilknytning til terrorisme i EIS (herunder ovennævnte antal udenlandske krigere og medvirkende). EU's medlemsstaters søgninger i EIS steg med 63 % fra 2014 (367 922) til 2015 (598 652). I 2014 havde EU's medlemsstater kun indlæst 18 udenlandske terrorkrigere i EIS. I slutningen af 2016 havde EU's medlemsstater indlæst i alt 1 473 udenlandske terrorkrigere i EIS. Dette udgør en stor stigning, men afspejler stadig ikke det fulde omfang af truslen.

I **kontaktpunktet Travellers** findes der nu 18 572 personenheder. For næsten et år siden fandtes der kun 3 600. Ud af dette samlede antal (som også omfatter medvirkende osv.) er der nu 4 714 konstaterede rejsende udenlandske terrorkrigere. Ud af disse 4 714 udenlandske terrorkrigere bidrog EU's medlemsstater inden udgangen af 2015 med 2 407 verificerede udenlandske terrorkrigere og har i 2016 indberettet yderligere 379 udenlandske terrorkrigere (dvs. 2 786 i alt). Dette udgør en stigning på 1 023 konstaterede udenlandske terrorkrigere siden EU-antiterrorkoordinatorens seneste rapport i november 2015. Den aktuelle status bygger på over 1 900 særskilte bidrag fra medlemsstaterne og tilknyttede partnere til dato (for et år siden var der ca. 600 bidrag). Tallene for 2016 peger allerede i retning af en stærk stigning sammenlignet med samme periode sidste år. Det bør dog bemærkes, at mere end 90 % af bidragene fra EU's medlemsstater for så vidt angår verificerede udenlandske terrorkrigere i kontaktpunktet Travellers i 2015 stammer fra blot 5 medlemsstater.

De medlemsstater, der endnu ikke bidrager eller i langt mindre grad bidrager til kontaktpunktet Travellers og andre af Europol's kontaktpunkter, opfordres til at øge deres bidrag.

I **kontaktpunkt Hydra** (islamisk terrorisme) i Europol's analysedatabase vedrørende terrorisme er der i øjeblikket over 620 000 dataentiteter, herunder 64 000 personentiteter (herunder mistænkte, medvirkende mv., en stigning på over 3 500 personentiteter i 2015), og over 11 000 netværksrelaterede og organisatoriske entiteter (over 300 flere end i begyndelsen af 2015). Disse oplysninger ajourføres løbende i samarbejde med Europol's partnere, og er baseret på mere end 12 800 bidrag til kontaktpunktet Hydra frem til i dag (stigning på 12 % i 2015). Medlemsstaterne har næsten fordoblet deres bidrag til kontaktpunktet Hydra fra 2014 til 2015 (en stigning fra 543 til 1 031); bidraget fra medlemsstaterne til kontaktpunktet Hydra vedrørende enkeltpersoner er næsten tredoblet fra 2014 til 2015 (1 589 til 4 398). **Medlemsstaterne rådes til at lette inddragelsen af Eurojust i kontaktpunktet Hydra for at sikre, Eurojust kan yde rettidig og effektiv støtte til efterforskning og retsforfølgning i medlemsstaterne.**

– ***Prümafgørelsen***

Gennem Prümafgørelsens (Rådets afgørelse 2008/615/RIA af 23. juni 2008) dataudvekslingsmekanisme giver medlemsstaterne hinanden adgang til deres kriminaltekniske biometriske databaser (DNA, fingeraftryk) samt til deres oplysninger fra køretøjsregistre med henblik på retshåndhævelse og terrorbekæmpelse. I januar 2016 var 22 medlemsstater operationelle med hensyn til DNA-oplysninger (21 i slutningen af november 2015); 21 medlemsstater var operationelle med hensyn til fingeraftryksoplysninger (en stigning fra 20); og 20 var operationelle med hensyn til oplysninger fra køretøjsregistre (en stigning fra 18 i slutningen af november 2015). Der er sket en betydelig stigning i antallet af Prümtilkoblinger blandt de 22 medlemsstater siden samlingen i RIA-Rådet i december 2015 (syv nye tilkoblinger for at udveksle DNA-oplysninger; 18 nye tilkoblinger for at udveksle fingeraftryksoplysninger). Dog er fire medlemsstater, som deltager i Prümafgørelsen, slet ikke operationelle, og de fleste medlemsstater udnytter stadig ikke fuldt ud, at der er fuld sammenkobling med hensyn til de tre datatyper. Dette skyldes primært tekniske eller organisatoriske problemer, der skal løses på nationalt plan.

– ***Sikring af interoperabilitet mellem relevante databaser med hensyn til sikkerhedskontrol***

En første drøftelse om interoperabilitet mellem EU-databaser fandt sted i COSI den 2.-3. marts 2016. Det er vigtigt at definere interoperabilitet og ambitionsniveauet, under hensyntagen til den øgede trussel og den teknologiske udvikling. I forbindelse med pakken om intelligente grænser, der skal offentliggøres i slutningen af marts, planlægger Kommissionen at udsende en meddelelse om ét aspekt i særdeleshed – hvordan søgningen i IT-systemer vedrørende grænser og retshåndhævelse kan gøres mere effektiv. Interoperabilitet vil ligeledes være relevant for opdateringen af SIS II-forordningen og Eurodacforordningen.

– ***Struktureret og multilateral tilgang til operationelt samarbejde om bekæmpelse af terrortrusler***

Den første drøftelse i COSI fandt sted den 2.-3. marts 2016 for at undersøge muligheden for at udvikle en metode til en struktureret og multilateral tilgang til operationelt samarbejde om bekæmpelse af terrortrusler.

– ***Ajourføring af rammeafgørelsen om bekæmpelse af terrorisme***

Den 2. december 2015 fremlagde Kommissionen et forslag til direktiv om bekæmpelse af terrorisme, der opdaterer den eksisterende rammeafgørelse 2002/475/RIA. Det foreslåede direktiv indeholder en udvidet ramme for kriminalisering, der omfatter kriminel adfærd i forbindelse med fænomenet udenlandske terrorkrigere i overensstemmelse med kravene i FN's Sikkerhedsråds resolution 2178 (2014) og tillægsprotokollen til Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme, der blev undertegnet på vegne af EU den 22. oktober 2015. Gennemførelsen af protokollens bestemmelser i EU-ret vil bane vejen for den endelige indgåelse af Europarådets tillægsprotokol på vegne af EU, med forbehold af Europa-Parlamentets godkendelse. Som følge af intensive forhandlinger i Gruppen vedrørende Materiel Strafferet siden januar 2016 forelægges en kompromistekst for RIA-Rådet på samlingen den 11. marts 2016 som grundlag for at nå frem til en generel indstilling. Dette vil sætte Rådet i stand til at indlede forhandlinger med Europa-Parlamentet som led i den almindelige lovgivningsprocedure med henblik på endelig vedtagelse af udkastet til direktiv.

Opdatering af Rådets rammeafgørelse om ECRIS

Den 19. januar 2016 vedtog Kommissionen et forslag om ændring og opgradering af det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), der blev oprettet i 2012. Forslaget har til formål at lette udvekslingen af straffeattester for tredjelandsborgere i EU. Det vil sikre, at det fulde potentiale i ECRIS, som allerede anvendes i stort omfang ved udveksling af straffeattester for EU-borgere, vil blive udnyttet. En generel indstilling fra Rådet om det foreslåede direktiv forventes i juni 2016.

– Eurojust

Mens der er sket en betydelig **stigning**, hvad angår informationsudveksling og operationelt samarbejde i forbindelse med Eurojust i 2015 sammenlignet med 2014, **afspejler tallene stadig ikke omfanget af truslen**.

Antallet af sager om terrorisme, som Eurojust har registreret i 2015 (41 sager - heraf er 39 operationelle sager, hvoraf 18 vedrører udenlandske terrorkrigere), er steget kraftigt i forhold til 2014 (14 sager, hvoraf 13 er operationelle sager, hvoraf 3 vedrører udenlandske terrorkrigere). Eurojust tilrettelagde i 2015 sit første koordineringscenter (vedrørende udenlandske terrorkrigere) og 15 koordineringsmøder vedrørende operationelle terrorsager (hvoraf seks vedrører udenlandske terrorkrigere). Agenturet ydede fortsat støtte til fælles efterforskningshold i terrorsager: to fælles efterforskningshold i 2014 med fire deltagende medlemsstater og tre fælles efterforskningshold i 2015 med seks deltagende medlemsstater.

Der var en betydelig stigning i antallet af forelagte oplysninger om retsforfølgelse og domfældelser til Eurojust på grundlag af Rådets afgørelse 2005/671/RIA. Oplysninger om f.eks. igangværende retsforfølgninger er mere end tredoblet (i 2014 var 30 sager med sådanne oplysninger, mens der i 2015 var 104). Ligeledes steg antallet af afsluttede retssager om terrorhandlinger, der indberettes til Eurojust (fra 180 i 2014 til 217 i 2015). De retssager, der blev afsluttet i 2015, vedrørte 513 enkeltpersoner, hvoraf 85 var kvinder. **Medlemsstaterne anmodes om fortsat at øge udvekslingen af oplysninger om terrorhandlinger med Eurojust og til at videregive alle sådanne oplysninger regelmæssigt og rettidigt og på en systematisk måde.**

Som krævet i Rådets afgørelse 2005/671/RIA skal de oplysninger, der udveksles med Eurojust, indeholde oplysninger om alle retsforfølgelser og domme for terrorhandlinger samt oplysninger om de særlige omstændigheder, der er forbundet med disse lovovertrædelser, forbindelser til andre relevante sager, anmodninger om gensidig retshjælp og oplysninger om gennemførelsen af sådanne anmodninger. Som følge heraf vil medlemsstaterne drage større nytte af Eurojusts kapaciteter til at opdage forbindelser mellem sager samt af Eurojusts fortsatte bestræbelser på at samle og analysere udfordringer og bedste praksis vedrørende retsforfølgelser for terrorhandlinger, der deles med medlemsstaterne, navnlig gennem Eurojust (Terrorism Convictions Monitor (TCM)) og Eurojusts bidrag til EU's årlige rapport om situationen og udviklingen med hensyn til terrorisme i Europa (TE-SAT-rapporten). En ny udgave af TCM vil blive udsendt i begyndelsen af marts 2016. Eurojusts bidrag til TE-SAT-rapporten for 2016 blev indgivet i slutningen af februar 2016. Også udviklingen i medlemsstaternes lovgivning om terrorisme blev fortsat overvåget både i TCM og TE-SAT-rapporten.

Eurojust udsendte sin **tredje klassificerede rapport "Foreign Terrorist Fighters: Eurojust's Views on the Phenomenon and the Criminal Justice Response"** i november 2015. Heri analyseres forskellige nationale perspektiver på den strafferetlige respons på udenlandske terrorkrigere samt de erfaringer, der er indhøstet fra efterforskninger og retsforfølgninger af udenlandske terrorkrigere. Et sammendrag af de væsentligste resultater af denne rapport blev godkendt af kollegiet den 16. februar og blev udstedt som et Eurojustdokument med distributionsmærkningen "LIMITE" den 16. februar.

På 10. møde vedtog Det Rådgivende Forum for Rigs- og Statsadvokater i medlemsstaterne den 11. december 2015 konklusioner (dok. 5930/16) om tre hovedemner, herunder terrorbekæmpelse. Den 25. november 2015 var Eurojust vært for et møde om oprettelsen af et retligt netværk vedrørende cyberkriminalitet, hvor eksperterne nåede til enighed om behovet for at oprette et sådant specialiseret netværk med støtte fra Eurojust.

ECTC bør arbejde tæt sammen med Eurojust om at gøre fuld brug af Eurojusts koordineringsværktøjer og dens store erfaring med sagsbehandling samt Eurojusts netværk af nationale korrespondenter for terrorisme, der udpeges i medlemsstaterne, Norge, Schweiz og USA.

3. Kontrol ved de ydre grænser

– *Måltrettet revision af Schengengrænsekodeksen*

I overensstemmelse med de mandater, som blev givet på samlingen i RIA-Rådet i november 2015 og af Det Europæiske Råd i december 2015, har den relevante rådsgruppe og RIA-råderne som en prioritet behandlet Kommissionens forslag om en måltrettet **ændring af Schengengrænsekodeksen (fremsat den 15. december 2015)**.

Det vigtigste aspekt ved dette forslag er at indføre **obligatorisk systematisk kontrol ved de ydre land-, sø- og luftgrænser** for så vidt angår EU-borgere og andre personer, der udøver retten til fri bevægelighed, og som systematisk vil blive kontrolleret i de relevante databaser. Den systematiske kontrol af EU-borgere i databaserne udføres på grundlag af en ordning, hvor der gives svar på, om der findes oplysninger om søgeemnet ved hjælp af databaser, på en sådan måde at personoplysninger kun påvirkes i et meget begrænset omfang, der begrundes i sikkerhedsmålene. RIA-Rådet nåede frem til en generel indstilling til formandskabets kompromistekst på samlingen den 25. februar 2016.

– *Et solidt juridisk grundlag for Frontex' bidrag til bekæmpelse af terrorisme og organiseret kriminalitet og adgang til de relevante databaser*

Den 15. december 2015 fremsatte Kommissionen et forslag til en forordning om den europæiske grænse- og kystvagt (hvilket kan forstås som en væsentlig styrkelse af Frontex' mandat og en omdøbning af agenturet). Udkastet, der i øjeblikket drøftes i Rådet, indeholder bestemmelser, som gør det muligt for agenturet at dække aspekter af grænseoverskridende kriminalitet og terrorisme i dets risikoanalyse, idet det får mulighed for at behandle personoplysninger om personer, der mistænkes for at være involveret i terrorhandlinger, og idet sikres, at agenturet samarbejder med andre EU-agenturer og internationale organisationer om forebyggelse af grænseoverskridende kriminalitet og terrorisme. Hvad angår adgang til nationale databaser og europæiske databaser, fastsættes der i udkastet til forordning en forpligtelse for medlemsstaterne til at give medlemmer af den europæiske grænse- og kystvagt adgang til sådanne databaser. I begrundelsen anfører Kommissionen, at den ville undersøge muligheden for at give agenturet adgang til europæiske databaser, f.eks. SIS, og at den om nødvendigt vil overveje at fremsætte forslag om ændring af de retsakter, som danner grundlag for disse databaser.

– **Indførelse af indberetninger i og brug af SIS II**

Effektiv brug af Schengeninformationssystemet II (SIS II) omfatter **systematisk udveksling af alle relevante oplysninger i henhold til artikel 36, stk. 2 og 3**, samt sikring af standarder for datakvalitet. Der er sket en betydelig stigning i anvendelsen af indberetninger og positive søgeresultater i SIS i henhold til artikel 36, stk. 2 og 3, i løbet af de sidste 12 måneder, og mere end halvdelen af EU's medlemsstater har gjort brug af mekanismen for øjeblikkelig rapportering.

	31. december 2014	31. december 2015
Antal indberetninger om personer med henblik på diskret eller målrettet kontrol (artikel 36, stk. 2)	44 669 indberetninger	61 575 indberetninger
Antal indberetninger om personer med henblik på diskret eller målrettet kontrol af nationale sikkerhedshensyn (artikel 36, stk. 3)	1 859 indberetninger	7 945 indberetninger
Antal indberetninger om personer med henblik på diskret eller målrettet kontrol i henhold til artikel 36, stk. 2 og 3, med krav om øjeblikkelig rapportering	- Denne funktion blev indført i februar 2015.	5 189 indberetninger (indlæst af 21 EU-medlemsstater)

Hyppigheden i anvendelsen af SIS II varierer kraftigt blandt medlemsstaterne, og medlemsstaterne anvender forskellige standarder ved anvendelsen af SIS II til bekæmpelse af terrorisme (jf. dok. 5722/16 EU RESTRICTED). Det er endvidere **ikke muligt at afgøre, hvor mange indberetninger der vedrører udenlandske terrorkrigere/terrorister**. Udenlandske terrorkrigere/terrorister kan også forekomme under andre kategorier af indberetninger, f.eks. indberetninger med henblik på anholdelse eller nægtelse af indrejse. Vanskeligheder omfatter: reglerne om forenelighed mellem indberetninger, som hindrer oprettelsen af indberetninger i henhold til forskellige artikler for den samme person (f.eks. artikel 26 i SIS II (hvis en europæisk arrestordre er blevet udstedt for en udenlandsk terrorkriger) og artikel 36 i SIS II); mangel på ensartet anvendelse af SIS II blandt medlemsstaterne med hensyn til udenlandske terrorkrigere, mangel på relevante oplysninger vedrørende en indberetning; vanskeligheder med at tilbageholde personer på stedet i tilfælde af diskret kontrol, mangel på procedurer i tilfælde af et positivt søgeresultat for en person med ugyldige rejsedokumenter og mangel på systematisk indlæsning af alle udenlandske terrorkrigere i SIS II i alle medlemsstater.

Forslag fra medlemsstaterne omfatter indførelsen af en særlig indberetning for udenlandske krigere/terrorisme, mere ensartede regler for oprettelse af indberetninger i henhold til artikel 36 vedrørende udenlandske krigere, analyse af SIS II-oplysningerne i Europol.

Kommissionen bør opfordres til a) at følge op på spørgsmålene om fælles standarder for datakvalitet for de indberetninger, der er baseret på drøftelserne i SIS/VIS-Udvalget, Gruppen vedrørende Schengenspørgsmål (SIS/Sirene) samt drøftelserne på Terrorismegruppens møde, der vil blive afholdt den 8. marts 2016 med deltagelse af SIS-Sirene-eksperterne, **og b) at fremme praktiske retningslinjer for medlemsstaterne.**

Løsninger kan omfatte indførelse af en særlig ny artikel i SIS II for terrorhandlinger eller enighed om anvendelsen af en eksisterende artikel for terrorhandlinger for at skelne mellem indberetninger om terrorisme og andre kriminalitetsrelaterede overtrædelser. Kombineret med fælles kriterier og standarder for indlæsning af indberetninger om udenlandske krigere, herunder eventuelt en ny formular, vil dette give mulighed for en mere ensartet anvendelse af SIS II, hvad angår udenlandske krigere og andre terrormistænkte. Baseret på disse standarder vil uddannelse (navnlig for slutbrugere) spille en vigtig rolle og bør tilrettelægges af medlemsstaterne med støtte fra Cefpol. Kommissionen bør opfordres til at udvikle disse standarder og forelægge dem sammen med sin rapport/undersøgelse om gennemførelsen af SIS II, som forventes at foreligge i april 2016. I betragtning af de nye lovgivningsforslag om SIS II, som forventes at foreligge inden udgangen af 2016, **bør der desuden indføres en ensartet fælles tilgang for så vidt angår oprettelsen af indberetninger og indholdet heri.**

– *SIS II-biometri*

Der findes 90 000 fingeraftryk i SIS II-systemet, men der findes **endnu ingen søgemulighed**. Adgang til fotografier og fingeraftryk er kun mulig for at bekræfte en identitet i tilfælde af tvivl (artikel 22, litra b), i begge relevante SIS II-retsakter¹). De nuværende retlige instrumenter giver allerede mulighed for at anvende fingeraftryk som biometrisk identifikator for at identificere en person (biometrisk søgefunktion for fingeraftryk), så snart det bliver teknisk muligt. Kommissionen forelagde Rådet en rapport om teknologien den 29. februar 2016 og skal høre Europa-Parlamentet (artikel 22, litra c)²).

¹ Forordning (EF) nr. 1987/2006 af 20. december 2006 om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II) (EUT L 381 af 28.12.2006, s. 4) og afgørelse 2007/533/RIA af 12. juni 2007 om oprettelse, drift og brug af anden generation af Schengeninformationssystemet (SIS II) (EUT L 205 af 7.8.2007, s. 63).

– *Brug af INTERPOLs databaser*

I Rådets konklusioner af 20. november kræves der elektronisk tilslutning til INTERPOLs relevante databaser på alle overgangssteder ved de ydre grænser og automatisk screening af rejsedokumenter inden udgangen af marts 2016. Dog **har mindst to medlemsstater endnu ikke etableret elektronisk tilslutning til INTERPOLs værktøjer ved alle deres overgangssteder ved de ydre grænser** (luft-, land- eller søgrænser). Adskillige medlemsstater foretager stadig manuel opdatering af databasen over stjålne og bortkomne rejsedokumenter, hvilket resulterer i forsinkelser i opdateringen og kræver mange menneskelige ressourcer, hvis den foretages systematisk. En række medlemsstater foretager stadig ikke automatisk screening af databasen over stjålne og bortkomne rejsedokumenter.

Antallet af søgninger i databasen over stjålne og bortkomne rejsedokumenter i alle medlemsstater steg fra 280 749 717 i 2014 til 360 359 191 i 2015. Ikke desto mindre er datakvaliteten et stigende problem og bør styrkes yderligere af medlemsstaterne med støtte fra INTERPOLs generalsekretariat (f.eks. ved at de respektive medlemsstater, der har udstedt passet, tilbagekalder alle bortkomne eller stjålne rejsedokumenter). Desuden er **bevidstgørelse af offentligheden** nødvendig for at påvise, at et bortkommet eller stjålet pas kan udnyttes af kriminelle eller terrorister, herunder udenlandske terrorkrigere, til at rejse under falsk identitet i EU. Kommissionen bør opfordres til at støtte medlemsstaternes indsats for at sikre datakvaliteten og fremme bevidstgørelse af offentligheden i tæt samarbejde med INTERPOL.

– *Gennemførelse af de fælles risikoindikatorer*

De operationelle planer for de respektive fælles operationer, der koordineres af Frontex, er blevet ændret og indeholder instruktioner til identificering af udenlandske terrorkrigere gennem krydstjek med de relevante databaser ved anvendelse af de fælles risikoindikatorer. Det kræver indberetning af potentielle registrerede af interesse med henblik på indgående "second line"-screening og indebærer om nødvendigt videre indberetning til de nationale efterretningstjenester. Sådanne sager bør også indberettes til Frontex sammen med oplysninger om, hvordan den mistænkte matchede de fælles risikoindikatorer eller fremviste nye indikatorer, som kan vise sig at være yderligere udbredelse værd.

Efter anmodning fra Kommissionen og Rådet støtter Frontex medlemsstaterne i gennemførelsen af de fælles risikoindikatorer som led i alle operationer, der udføres ved grænseovergangssteder. Frontex har inddraget dette operationelle mål og dermed forbunden rapportering som en særskilt aktivitet i forbindelse med alle land- og luftoperationer, der finder sted ved grænseovergangssteder.

Planlægningen af operationer ved grænseovergangssteder, som koordineres af Frontex ved søgrænser, finder sted senere i 2016. Rapportering om sporing af udenlandske terrorkrigeres mistænkelige rejsevirkksomhed er centraliseret i risikoanalyseenheden og sker således særskilt fra regelmæssig operationel rapportering.

Frontex har modtaget de fælles risikoindikatorer og fremmer også håndbogen "Operationalisering af fælles risikoindikatorer" blandt gæstemedarbejdere og udstationerede gæstemedarbejdere forud for deres udsendelse i forbindelse med fælles operationer. Håndbogen vil blive ajourført med oplysninger, som Europol stiller til rådighed, og de oplysninger, der indsamles under fælles operationer, som Frontex koordinerer.

Ikrafttrædelsen af en målrettet ændring af Schengengrænsekodeksen vil påvirke brugen af de fælles risikoindikatorer. I henhold til forslaget vil reglen for alle rejsende, der krydser de ydre grænser (tredjelandstatsborgere og EU-borgere), være systematisk kontrol i relevante databaser, med forbehold af undtagelser for land- og søgrænser og overgangsperioden på 6 måneder fra ikrafttrædelsen af forordningen om luftgrænser. De fælles risikoindikatorer vil fortsat være relevante for de grænseovergangssteder, der er omfattet af undtagelser/drager fordel af denne overgangsperiode.

– *Gennemførelse af sikkerhedsaspekterne af hotspots/Frontex*

Den 10. februar 2015 offentliggjorde Kommissionen en omfattende meddelelse² om gennemførelsen af hotspots i Italien og Grækenland og fremsatte henstillinger.

Målet er at få taget fingeraftryk af alle migranter og få dem kontrolleret i hotspots. Der gøres bestræbelser på at løse de vigtigste spørgsmål i forbindelse med manglende infrastruktur (f.eks. højhastighedsinternet, der er nødvendigt for at uploade og udføre kontroller i alle databaser; infrastrukturer og tjenesteydelser) samt menneskelige ressourcer (f.eks. koordinatore) fra værtsregeringen i hotspots. Andelen af optagelse af fingeraftryk er steget, men der sker stadig ikke systematisk uploading af fingeraftryk og kontrol heraf i alle databaser.

Den nuværende terrorbekæmpelsesrelaterede situation i **Italien** for så vidt angår gennemførelsen af hotspottilgangen:

- Frontex har skræddersyet en støttepakke til Italien inden for identificering, registrering, kontrol af dokumenter, debriefing og tilbagesendelse (udsendelse af 25 Frontex-medarbejdere).

² COM(2016) 85 endelig om status over gennemførelsen af de prioriterede foranstaltninger i den europæiske dagsorden for migration af 10.2.2016.

- Andelen af optagne fingeraftryk, som er indberettet af de italienske myndigheder, IOM og Frontex, er næsten oppe på 100 % for de seneste ilandsætninger ved operationelle hotspots (samlet set 87 % i januar 2016)³.
- Fingeraftryk kontrolleres i nationale automatiske fingeraftryksidentifikationssystemer og fremsendes til det centrale Eurodacsystem.
- Frontex støtter kontrol af dokumenter under identifikationsproceduren, og i tvivlstilfælde overdrager Frontex' ansatte de respektive mistænkelige dokumenter til de italienske myndigheder, som foretager en grundig kontrol.
- Italien gennemfører veletablerede og integrerede debriefingaktiviteter, der indgår som led i risikoanalyser og undergår yderligere behandling med henblik på videresendelse til Europol.

Samarbejdet med Europol varetages af de italienske myndigheder gennem den nationale Europolenhed, eftersom Frontex som en tredje operationel partner ikke er en del af gruppen af brugere af Europols informationssystem. Der er endnu ikke oprettet direkte samarbejde med Interpol ved hotspottene.

Udfordringerne er bl.a. hotspottenes begrænsede kapacitet, hvilket går ud over den tid, der er afsat til at foretage fuld identifikation, registrering og sikkerhedskontrol. Det bør overvejes at **udstationere yderligere eksperter fra medlemsstaterne for at muliggøre systematisk samkøring**. Planlægningen af oprettelsen af et mobilt hotspothold, der dækker andre ilandsætningshavne, er undervejs.

Den nuværende terrorbekæmpelsesrelaterede situation i **Grækenland** for så vidt angår gennemførelsen af hotspottilgangen:

- Kun 2 ud af 5 planlagte hotspots er fuldt operationelle (Lesbos og Chios).
- Alle fingeraftryk kontrolleres endnu ikke direkte i Eurodac.
- Det registreringsprogram, der er installeret på fingeraftryksarbejdsstationerne, er blevet tilpasset, så alle slutbrugere nu med et enkelt klik kan søge på det opgivne navn både i SIS II-databasen, Interpols database over stjalne rejsedokumenter og den nationale database.
- **Flere hotspots har stadig ikke etableret nogen sikkerhedsscreening.**

Det generelle samarbejde med Europol varetages af de græske myndigheder gennem den nationale Europolenhed.

³ Bilag 3 til Kommissionens meddelelse COM(2016) 85 final af 10. februar 2016.

– *Forvaltning af migrationskrisen via IPCR - sikkerhed og hotspots*

Efter den fulde aktivering af EU's integrerede ordninger for politisk kriserespons (IPCR) den 9. november 2015 har formandskabet stået i spidsen for adskillige IPCR-rundbordsmøder, hvor de vigtigste mangler og mulige løsninger på den aktuelle migrations- og flygtningekrise er blevet behandlet. Der er udarbejdet forslag til støtte for Rådets beslutningstagning.

Der tilrettelægges møder om centrale spørgsmål, herunder hotspots. Oprettelse og korrekt funktion af hotspottene, herunder sikkerhedskontrol, har været en prioritet for formandskabet.

Den 18. november 2015 og den 3. marts 2016 blev der afholdt dedikerede IPCR-rundbordsmøder med deltagelse af navnlig Italien, Grækenland, Europol og Frontex. Der blev nået en fælles forståelse for behovet for at fokusere på sikkerheden ved hotspottene, afhjælpe manglerne på de tilgængelige Eurodacstationer for at sikre korrekt registrering og optagelse af fingeraftryk, facilitere udsendelse af nationale forbindelsesofficerer ved hotspottene med henblik på samarbejde med Frontex og Europol og sikre systematisk kontrol i adskillige databaser (SIS II, Europols informationssystem, det nationale politis system, VIS og databasen over stjålne rejsedokumenter) eventuelt suppleret med andre instrumenter, som f.eks. Prüm og FADO⁴. Formandskabet foreslog, at der hurtigt udvikles en løsning, der kan gøre det muligt at udveksle fingeraftryk mellem medlemsstaterne, og at færdiggørelsen af aftalen mellem Frontex og Europol om udveksling af data (indgået i mellemtiden) fremskyndes.

Der arbejdes på at løse problemet med **falske dokumenter**, navnlig arbejder Grækenland på at udvikle et nyt midlertidigt identifikationsdokument med forbedrede sikkerhedselementer, og der deployeres rådgivere med ekspertise i dokumenter i Italien og Grækenland. Eksemplet med et grænsestøttehold, der er deployeret af Nederlandene, og som er integreret i Frontexkoordinerede operationer i en periode på seks måneder, er værd at bemærke. Det består af et fuldt udstyret tværfagligt hold på 45 personer (søfartspoliti, militærpoliti, kystvagt, dokumenteksperter osv.), der kan håndtere alle aspekter af grænsesikkerhed og er begyndt at gennemføre grundlæggende sikkerhedskontrol.

⁴ FADO (False and Authentic Documents Online - falske og ægte dokumenter online) er et klassificeret system til tjenestebrug til udveksling af oplysninger mellem dokumenteksperter vedrørende rejselegitimation og identitetspapirer, som er oprettet i henhold til Rådets fælles aktion 98/700/RIA. En del af oplysningerne om de ægte dokumenter i FADO er tilgængelige for offentligheden via PRADO-systemet. PRADO indeholder tekniske beskrivelser af rejselegitimation og identitetspapirer, herunder beskrivelser af de vigtigste sikkerhedsfeatures. Disse oplysninger er tilgængelige på et websted tilhørende Rådet for Den Europæiske Union.

– **Samarbejde mellem Frontex, Europol, Eurojust/sikkerhedskontrol med hensyn til migranter**

Der er sket en væsentlig udvikling med hensyn til det operationelle samarbejde mellem Frontex og Europol. Den 4. december 2015 blev der undertegnet en ny **operationel aftale** mellem agenturerne med henblik på at styrke samarbejdet inden for bekæmpelse af grænseoverskridende kriminelle handlinger ved at udveksle oplysninger, herunder personoplysninger om mistænkte kriminelle, og ved i fællesskab at planlægge operationelle aktiviteter. Den 17. december 2015 vedtog Frontex' bestyrelse gennemførelsesforanstaltninger til behandling af personoplysninger, som skitserer de betingelser, hvorunder Frontex må behandle personoplysninger, der er indsamlet af medlemsstaterne under eller i forbindelse med Frontex' fælles operationer, hurtige indsatser og pilotprojekter. Frontex har i 2016 iværksat et pilotprojekt med henblik på behandling af personoplysninger og yderligere videregivelse til Europol. I øjeblikket foregår der et pilotprojekt inden for den fælles operation Triton, der går ud på at udarbejde de nærmere vilkår for det system til behandling af personoplysninger til risikoanalyse (PeDRA, processing personal data for risk analysis), som skal håndtere personoplysningerne. Derefter skal Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse give sit endelige grønne lys, inden der systematisk kan udveksles personoplysninger mellem Europol og Frontex.

Det er vigtigt, at oplysninger, som Frontex har indhentet, kan blive delt med ikke alene Europol, men også de relevante nationale myndigheder i medlemsstaterne. I henhold til bestemmelserne i artikel 11, litra c), i den nuværende forordning er dette imidlertid ikke muligt. Frontex kan heller ikke modtage eller anvende personoplysninger fra tredjelande i forbindelse med kriminalitet og terrorisme. Frontex har endnu ikke adgang til **SIS II**. En sådan **adgang er vigtig af hensyn til risikoanalyse og sporing af mistænkelige rejser samt indføring af oplysninger**, navnlig i forbindelse med de operationelle aktiviteter ved hotspottene og på det vestlige Balkan. Frontex har også brug for at have adgang til databasen over intelligente grænser i fremtiden.

For at støtte EU's indsats med hensyn til migrationskrisen har **Europols** ansatte været deployeret på skift til de lokaler, der stilles til rådighed af Frontex i kontorerne for EU's regionale taskforce i Catania (EU RTF) i Catania/Italien og Piræus/Grækenland, som gør det muligt for Frontex og Europol at koordinere støtten til medlemsstaterne i frontlinjen og udnytte de relevante oplysninger, der indsamles ved hotspottene, optimalt.

Der er udpeget nationale anklagere i Italien og Grækenland som **Eurojustkontaktpunkter** for at støtte hotspotområderne og kanalisere relevante oplysninger og sager til Eurojusts nationale kontorer med henblik på retslig opfølgning og koordinering på EU-plan.

4. Skydevåben og eksplosivstoffer

Den 8. april 2016 træder gennemførelsesforordningen om fælles minimumsstandarder for deaktivering af skydevåben i kraft. Rådet og Kommissionen bør opfordres til at følge op på dette og sikre, at fristen overholdes. Med henblik på at nå til enighed om en fælles tilgang pågår der drøftelser i Rådet på baggrund af det forslag, som Kommissionen forelagde den 18. november 2015 om ajourføring af direktivet om skydevåben 91/477 af 18. juni 1991.

Den 2. december 2015 forelagde Kommissionen en **EU-handlingsplan for bekæmpelse af ulovlig handel med og brug af skydevåben og eksplosivstoffer**. Handlingsplanen skal støtte lovpakken gennem en håndbog om at følge og spore ulovlige skydevåben, et eventuelt forbud mod kontant betaling i forbindelse med privat salg eller erhvervelse af skydevåben og ammunition og en vurdering af de nærmere bestemmelser for et system til udveksling af oplysninger om flytning inden for EU af skydevåben. Handlingsplanen opfordrede også til fuld gennemførelse af forordningen om udgangsstoffer til eksplosivstoffer og revision af forordningen i 2016, bedre udnyttelse af de eksisterende redskaber samt anvendelse af bedre og innovative detektionsmetoder til håndtering af trusler i forbindelse med eksplosivstoffer. Kommissionen støtter handlingsplanens initiativer gennem Fonden for Intern Sikkerhed.

Det operationelle samarbejde til håndtering af skydevåben via Europol i henhold til **EU's politikcyklus om grov og organiseret kriminalitet**, navnlig som led i den operationelle handlingsplan om skydevåben, er fortsat afgørende. I 2015 er antallet af medlemsstater, der deltager i prioriteten om skydevåben under EU's politikcyklus, steget fra 13 til 20. Den øgede brug af **kontaktpunktet Firearms** er betydelig. Siden åbningen af kontaktpunktet Firearms i januar 2014 har det til dato modtaget over 3 500 bidrag vedrørende ca. 663 undersøgelser, som involverer mere end 42 000 skydevåben, mere end 29 560 enkeltpersoner og ca. 3 340 virksomheder (under mistanke). Kontaktpunktet Firearms har modtaget 2 072 bidrag i 2015, svarende til 59 % af den samlede mængde bidrag, der er modtaget (3 507), hvilket er en stigning på 51 % i forhold til 2014 (fra 1 370 i 2014 til 2 072 ved udgangen af 2015 til i alt 3 442 ved udgangen af 2015 - nu 3 507 bidrag).

Frontex har øget sit engagement i seks operationelle aktioner med særlig fokus på det vestlige Balkan og spiller en vigtig rolle i bekæmpelsen af handel med skydevåben ved EU's ydre grænser. EMPACT's projektledere har fået adgang til Eurosur Fusion Services med henblik på at lette bekæmpelsen af grænseoverskridende ulovlig handel med skydevåben. Testfasen for de nye indikatorer for våbenrelateret kriminalitet er indledt sammen med de vestlige Balkanlande inden for rammerne af det regionale net for risikoanalyse i det vestlige Balkan (WB-RAN, Western Balkans Risk Analysis Network), som forvaltes af Frontex. Formålet er at indsamle data om opsporinger af ulovlige skydevåben ved grænserne. Efter pilotfasen foretages der en evaluering i løbet af anden halvdel af 2016 med henblik på mulig konsolidering af den nye dataudvekslingsmodel, der skal bidrage til en bedre tilpasning af den operationelle indsats. Frontex har deltaget i fællesaktionsdagene, der blev tilrettelagt under operationen blue amber i 2015, hvis formål var at bekæmpe ulovlig handel med skydevåben, og vil fortsætte sin støtte til fællesaktionsdage i 2016 ved hjælp af multifunktionelle fælles operationer, navnlig i det vestlige Balkan.

COSI nåede til enighed om at skabe et overblik over alle foranstaltninger med hensyn til ulovlige skydevåben.

5. Sikkerhedstjenester

For at øge samarbejdet med sikkerhedstjenesterne uden for EU-sammenhæng arbejder Terrorismebekæmpelsesgruppen (CTG) under ledelse af det nederlandske formandskab på at styrke multilaterale udvekslinger i realtid og sigter på at iværksætte en ny platform for at fremme dette inden midten af 2016. Formanden for CTG orienterede RIA-Rådet på den uformelle samling den 25. januar 2016 om de planlagte foranstaltninger.

Ud over det betydelige samarbejde, som medlemsstaterne allerede har iværksat, blev der holdt et møde mellem europæiske regeringsmyndigheder⁵ i Paris den 1. februar 2016 på initiativ af den franske nationale efterretningskoordinator under ledelse af indenrigsministeren, Bernard Cazeneuve, med deltagelse af EU-antiterrorkoordinatoren.

⁵ Østrig, Belgien, Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Frankrig, Italien, Irland, Nederlandene, Norge, Polen, Spanien, Sverige, Det Forenede Kongerige.

6. Bekæmpelse af finansiering af terrorisme

Den 2. februar 2016 forelagde Kommissionen en **handlingsplan** om at styrke bekæmpelsen af finansiering af terrorisme med i alt 20 tiltag, der skal gennemføres, herunder forslag til retsakter og ikkelovgivningsmæssige foranstaltninger. Den 12. februar 2016 **vedtog Økofinrådet konklusioner**, hvori det udtrykte tilfredshed med handlingsplanen, især ændringerne af hvidvaskningsdirektivet og den fremskyndede gennemførelse af De Forenede Nationers indefrysningskendelser. Medlemsstaterne blev indtrængende opfordret til hurtigt at gennemføre hvidvaskningsdirektivet. Rådet opfordrede til oprettelse af en EU-plattform for oplysninger om personer og enheder, som de enkelte medlemsstater har indført en terrorrelateret indefrysning af aktiver over for efter deres nationale lovgivning.

Det 4. **hvidvaskningsdirektiv**, som blev vedtaget den 20. maj 2015, skal gennemføres retligt på nationalt plan senest inden udgangen af 2016. Kommissionen vil forelægge et lovgivningsmæssigt forslag om ændring af det 4. hvidvaskningsdirektiv med hensyn til: harmoniserede skærpede kundelegitimationskrav og/eller potentielt modforanstaltninger med hensyn til højrisikotredjelande, platforme til veksling af virtuelle valutaer, forudbetalte instrumenter, finansielle efterretningsenheders og andre kompetente myndigheders adgang til centrale registre over bank- og betalingskonti og elektroniske systemer for dataudtræk og finansielle efterretningsenheders forbedrede adgang til og udveksling af oplysninger. Kommissionen meddelte også, at den snart vil fremlægge en EU-handlingsplan for at tackle de ulovlige finansielle strømme med relation til ulovlig handel med vilde dyr og planter.

FN's Sikkerhedsråds resolution 2253 blev vedtaget den 17. december 2015 for at styrke foranstaltninger til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, navnlig Daesh. Den opfordrer til øget inddragelse af den private sektor. Medlemsstaterne og Europol bør yderligere intensivere deres samarbejde med den private sektor for effektivt at bekæmpe finansiering af terrorisme på det operationelle plan.

– *EU's og USA's program til sporing af finansiering af terrorisme (TFTP)*

TFTP har, siden det trådte i kraft i 2010, til dato leveret mere end 16 700 efterretningsspor. Mellem januar 2015 og slutningen af januar 2016 har de amerikanske myndigheder udleveret 50 bidrag, og medlemsstaterne og Europol har fremsendt 160 anmodninger, hvilket har givet i alt 9 400 efterretningsspor, der er relevante for 28 medlemsstater. Dette omfatter næsten 100 udvekslinger inden for TFTP vedrørende rejsende krigere (Syrien/Irak/IS), hvilket har givet mere end 2 900 spor, der er specifikke for dette fænomen (relevant for 27 medlemsstater). TFTP støttede også efterforskningen af terrorangrebene i november 2015, hvilket gav tæt på 800 spor. Generelt set har TFTP vist sig at være et værdifuldt redskab inden for terrorbekæmpelse efterforskning: det forbedrer evnen til at kortlægge terroristnetværk, da det ofte kan bidrage med manglende brikker i et efterforskningspuslespil.

Artikel 4 i TFTP-aftalen mellem EU og USA udelukker data om finansielle transaktioner i det fælles eurobetalingsområde (SEPA) fra TFTP's anvendelsesområde (finansielle transaktioner i euro i alle EU's medlemsstater plus Island, Norge, Liechtenstein, Schweiz, Monaco og San Marino). Konsekvensanalysen fra 2013 konkluderede, at et sporingssystem inden for SEPA ikke var forholdsmæssigt og havde begrænset merværdi.

Siden februar 2014 har det været et krav, at alle eurolandene skal erstatte alle kreditoverførsler og direkte debiteringer i euro med SEPA-relaterede transaktioner inden for euroområdet. Midlertidige undtagelser i EU's medlemsstater ophørte i februar 2016. Det er planen, at alle SEPA-lande uden for EU inden udgangen af oktober 2016 skal overholde SEPA-rammen. På denne baggrund tilbyder TFTP ikke et redskab til sporing af (finansiering af) terrorvirksomhed i og mellem SEPA-lande for SEPA-transaktioner, som er udelukket fra anvendelsesområdet for artikel 4 i TFTP-aftalen mellem EU og USA.

Dette medfører navnlig en informationskløft med hensyn til at identificere kontekstuelle oplysninger om udenlandske terrorkrigere og deres partnere inden for SEPA-landene, hvorved mulighederne for at spore og opløse (støtte-)netværk af terrorister, herunder de tilsvarende finansieringsaktiviteter, mindskes. Integrationen af den finansielle efterretningsenhed (FIU) i Europol i 2016 afhjælper ikke manglen på information, eftersom TFTP's fremgangsmåde ikke er en del af FIU-netværkets arbejdsmetoder. Kommissionens EU-handlingsplan med henblik på at styrke bekæmpelsen af finansiering af terrorisme, der blev offentliggjort den 2. februar 2016, anfører, at Kommissionen vil analysere behovet for et system, der supplerer TFTP-aftalen mellem EU og USA senest i fjerde kvartal 2016.

– ***FIU.net***

FIU.net blev en del af Europol (ECTC) den 1. januar 2016. På nuværende tidspunkt er platformen placeret hos Europol, men der er ingen forbindelse mellem FIU.net og Europols databaser. FIU.net giver de nationale FIU'er mulighed for at kommunikere og krydstjekke data mellem de enkelte FIU'er i realtid. I 2016 er der fokus på at gennemføre integrationen af FIU.net i Europol, hvad angår forvaltning og teknologi. I denne forbindelse er det vigtigt at bevare Match3-databasens karakteristika og teknologi.

7. Direktivet om net- og informationssikkerhed (NIS)

Det luxembourgske formandskab nåede den 7. december 2015 frem til en uformel aftale med Europa-Parlamentet om fælles regler, der skal styrke net- og informationssikkerheden i hele EU. Det nye direktiv vil fastsætte forpligtelser om cybersikkerhed for operatører af vigtige tjenester og udbydere af digitale tjenester. Disse operatører vil være forpligtet til at træffe foranstaltninger til at styre cyberrisici og anmelde større sikkerhedshændelser, men de to kategorier vil være omfattet af forskellige ordninger. I de kommende måneder planlægger det nederlandske formandskab at afholde møder om oprettelsen af CSIRT-netværket (et operationelt samarbejdsnetværk).

8. Elektronisk bevismateriale

Kommunikationskanaler via internettet og flere sociale medier, hvor der anvendes krypteringsbaserede teknologier, er udbredt modus operandi til terrorformål. Det luxembourgske formandskab indledte en bred politisk drøftelse i Rådet om spørgsmål vedrørende indsamling og brug af elektronisk bevismateriale i straffesager, herunder effektiviteten af den eksisterende ramme for gensidig retshjælp, virkningerne af Domstolens ophævelse af direktiv 2006/24/EF (datalagringsdirektivet), cloud computing og jurisdiktion, samarbejde med tjenesteudbydere, navnlig de amerikanske myndigheder, og behovet for at sikre respekt for de grundlæggende rettigheder på dette område. På grundlag af de operationelle og praktiske erfaringer blev der i et fælles dokument fra Eurojust og Europol (dok. 14812/15) skitseret de fælles udfordringer i forbindelse med bekæmpelse af cyberkriminalitet og mulige tilgange til at tackle disse udfordringer ud fra de retshåndhævende og retsforfølgende myndigheders synspunkt.

Drøftelsen om disse spørgsmål fremmes yderligere af det nederlandske formandskab, som retter særlig fokus på, hvordan der kan sikres effektive processer for gensidig retshjælp, hvordan der kan fastlægges en fælles tilgang til f.eks. de gældende kompetenceregler, hvis dataplaceringen eller cyberangrebets oprindelse er ukendt, og hvordan der kan etableres en fælles ramme for samarbejde med den private sektor, navnlig med udenlandske internettjenesteudbydere. Efter drøftelserne på det uformelle møde mellem ministrene med ansvar for retlige og indre anliggender (den 25.-26. januar 2016 i Amsterdam) indhentes der yderligere ekspertise vedrørende disse spørgsmål på formandskabets konference om jurisdiktion i cyberspace den 7.-8. marts 2016. Resultaterne af denne konference vil være på RIA-Rådets dagsorden i juni 2016.

II. FOREBYGGELSE AF RADIKALISERING OG BESKYTTELSE AF VÆRDIER

1. Forebyggelse - generelt

Det nederlandske formandskab afholdt konferencen "Think Globally, Act Locally: A Comprehensive Approach to Countering Radicalisation and violent Extremism" den 1.-2. februar 2016 i Amsterdam for at drøfte betydningen af lokale aktører i terrorbekæmpelsesindsatsen i hele EU og af individuelle tilgange til bekæmpelse af radikaliserings, herunder fokus på kønsaspekter og opmærksomhed på tilbagevendte krigere. Styrkelse af lokal kapacitet til at tackle radikaliserings gennem tværfaglige strukturer vil desuden blive håndteret af den nye arbejdsgruppe vedrørende lokale myndigheder i EU-netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings (RAN). Denne arbejdsgruppe skal danne grundlag for interaktion med andre relevante initiativer.

– *Ekspertisecenter i netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings (RAN)*

Kommissionen har afsat op til 25 mio. EUR mellem 2014-2017 til ekspertisecentret i netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings (RAN), der blev oprettet den 1. oktober 2015. Det nye center har allerede indledt sine aktiviteter, herunder et studiebesøg til fængsler i Paris og Vught (NL) og en undersøgelse af den tyske tilgang til bekæmpelse af voldelig højreekstremisme. På møder er det blevet behandlet, hvordan man kan identificere og behandle soloaktører, og hvordan man kan inddrage fagpersoner inden for mental sundhed i exitstrategier. Der har også været møder i arbejdsgrupperne vedrørende uddannelse, fængsel og prøveløsladelse, politi og retshåndhævelse, unge, familier og samfund, kommunikation og fortællinger, lokale myndigheder, erindring om terrorofre og sundhed og sociale ydelser. Der er planlagt yderligere møder og arbejdsgrupper de kommende uger.

RAN's ekspertisecenter tilskynder akademikere og fagfolk til at deltage i dets aktiviteter. For at øge opbakningen til den nyligt nedsatte arbejdsgruppe RAN vedrørende lokale myndigheder og RAN vedrørende sundhed og sociale ydelser opfordres fagpersoner fra navnlig Øst- og Sydeuropa til at ansøge. Nationale myndigheder kan anmode om skræddersyet støtte fra RAN (kurser, workshoper og rådgivning) i deres medlemsstat, som finansieres fuldt ud af Kommissionen - der har allerede været afholdt en workshop om rådgivningstjenester med RAN's ekspertisecenter i Wien og en RAN train the trainer-workshop i Athen. Kommissionen undersøger mulighederne for at inddrage RAN i aktiviteter med centrale tredjelande, med fokus på Mellemøsten og Nordafrika (MENA-regionen), de vestlige Balkanlande og Tyrkiet.

2. Internet

– *EU's internetindberetningsenhed (IRU)*

EU har opretholdt sit fokus på at bekæmpe radikaliserings på internettet. Europols EU IRU, som nu er en del af ECTC, har afdækket 3 351 indslag med potentielt voldeligt/ekstremistisk indhold, hvilket har udløst 2 037 henvisninger og 1 793 fjernelser. Succesraten for henvisninger er 88 %. Det proaktive samarbejde med internettjenesteudbydere fortsætter. Siden enhedens oprettelse den 1. juli 2015 har den modtaget 144 bidrag fra 26 medlemsstater. **Hvis EU IRU skal være en succes, er det nødvendigt, at medlemsstaterne arbejder tæt sammen med IRU, således at den kan øge mængden af henvisninger.** Fire medlemsstater mangler stadig at udpege et nationalt IRU-kontaktpunkt og bør gøre dette hurtigst muligt. EU IRU's evne til at levere resultater afhænger i høj grad af ressourcer. Enhedens mål er at nå den personalemæssige kapacitet, der er aftalt og planlagt i planen for enheden. I 2016 vil IRU udarbejde et centraliseret koncept for overvågning af sociale medier, udvikle EU IRU's evne til at afkode, hvordan jihadistnetværk fungerer på sociale medier, yderligere uddybe forbindelserne med den private sektor, herunder fællesaktionsdage, bidrage aktivt til EU's internetforum, udvikle en særlig platform for eksperter under Europol (EPE) for at strukturere og lette kontakterne med den akademiske verden og forskningscentre.

– *EU's internetforum*

Kommissionen var den 3. december 2015 vært for det første møde på ministerplan i EU's internetforum mellem RIA-ministre og ledende repræsentanter fra verdens førende virksomheder inden for sociale medier. Deltagerne var enige om, at Daesh og andre ekstremistiske grupper udnytter internettet til at udbrede propaganda, søge nye rekrutter og tilskynde til voldshandlinger. De var også enige om betydningen af at have etableret effektive mekanismer mellem det offentlige og branchen for straks at fjerne terrorindhold og af at fremme effektive modfortællinger. Ministrene bekræftede også den 3. december, at der bør træffes foranstaltninger til at etablere en dialog med branchen på EU-plan om hadefulde tale på nettet. Denne EU-dialog vil, når det er relevant, bruge EU's internetforum i fuld synergi med arbejdet vedrørende bekæmpelse af terrorisme.

Forummet holdt møde igen den 22. januar 2016 i Bruxelles for at drøfte en køreplan for konkrete tiltag i 2016. Køreplanen og dens prioriteter udarbejdes på grundlag af bidrag fra alle interessenter og omfatter de mål, som blev drøftet på lanceringsarrangementet, herunder foranstaltninger til håndtering af hadefulde tale på internettet, og hvordan fjernelsen af skadeligt indhold kan forbedres effektivt.

– ***Rådgivningsholdet for strategisk kommunikation om Syrien (SSCAT)***

SSCAT afholdt sit første uddannelseskursus for eksperter fra 20 medlemsstater og repræsentanter for Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten i december 2015. På kurset fik netværket praktiske råd fra Facebook, Twitter og YouTube for at give deltagerne indsigt i de respektive platformes potentiale til at maksimere onlinekampagner. Desuden viste Al Jazeera sin webdokumentarfilm *Life on hold*. Formålet var at give SSCAT-netværket indblik i den private sektors ekspertise især med hensyn til ny teknologi, digitale fortællekunstteknikker og den redaktionelle proces.

Under det nuværende projekt vil SSCAT fortsætte sit samarbejde med RICU i Det Forenede Kongeriges indenrigsministerium indtil juni 2016. Den rådgivende gruppe er i denne periode forstærket med en ledende kreativ direktør, der bedre kan reagere på specifikke kreative anmodninger fra medlemsstaterne. Indtil nu har 13 medlemsstater gjort brug af SSCAT's rådgivningstjeneste. Det næste møde i SSCAT-netværket afholdes den 16. marts 2016 i Bruxelles, og der afholdes en konference i juni 2016. Planerne for videreførelse af projektet efter midten af 2016 er i øjeblikket ved at blive færdiggjort sammen med Kommissionen.

3. Strafferetlig respons på radikaliserings

Efter højniveaukonferencen den 19. oktober 2015 om den strafferetlige respons på radikaliserings vedtog Rådet den 20. november 2015 konklusioner om styrkelse af den strafferetlige respons på radikaliserings, der fører til terrorisme og voldelig ekstremisme. Kommissionen har taget følgende første skridt til at gennemføre konklusionerne.

På Kommissionens anmodning har Det Europæiske Netværk for Uddannelse af Dommere og Anklagere (EJTN) tilpasset sit budget for 2015 og 2016 og har mellem oktober 2015 og marts 2016 afholdt fire kurser på halvanden dag om de retslige aspekter af terrorbekæmpelse og forebyggelse af radikaliserings. Programmet gennemføres i samarbejde med de retslige akademier i Frankrig, Spanien, Tyskland og Belgien og er åbent for dommere og anklagere fra de 28 EU-medlemsstater, og deltagelse af 240 dommere/anklagere/retslige undervisere forventes. 54 specialiserede og ikkespecialiserede dommere og anklagere deltager i udvekslinger, der i gennemsnit varer tre dage, og som finder sted i syv EU-medlemsstater (IT, FR, UK, BE, SE, ES og DE). For at afslutte og afrunde de retslige uddannelsesaktiviteter, som Kommissionen har anmodet om, vil der være en afsluttende konference den 20. maj 2016 i Bruxelles med deltagelse af kommissær Věra Jourová og med særligt fokus på uddannelse for fængselspersonale om afradikaliserings.

Projektfinansiering under programmet for retlige anliggender i 2015 og 2016 er også blevet øremærket: 1,5 mio. EUR er blevet øremærket til en indkaldelse af forslag i 2015 vedrørende retslig uddannelse (JUST/2015/JTRA/AG/EJTR) under prioriteterne "retslige aspekter af bekæmpelse af terrorisme og organiseret kriminalitet" og "forebyggelse af radikaliserings under fængsling". Evalueringen er stadig i gang.

1 mio. EUR er blevet øremærket til en indkaldelse af forslag i 2015 vedrørende retligt samarbejde (JUST/2015/JCOO/AG) under prioriteten "bekæmpelse af terrorisme ved at forebygge radikaliserings". Indkaldelsen blev offentliggjort i november 2015 med frist i januar 2016.

Prioriteterne omfattede: 1) forebyggelse af radikaliserings i fængsler, herunder rehabiliteringsprogrammer, 2) fremme af alternativer til frihedsberøvelse og undersøgelse af rollen for prøveløsladelse på EU-plan inden for bekæmpelse af radikaliserings, herunder rehabiliteringsprogrammer, 3) udvikling af risikovurderingsmetoder og 4) ungdomsretsplejens rolle i forbindelse med terrorbekæmpelse. Kommissionen har kun modtaget få ansøgninger, som i øjeblikket er ved at blive evalueret.

Det årlige arbejdsprogram 2016 for programmet for retlige anliggender (som endnu ikke er vedtaget) indeholder en indkaldelse af forslag til tilskud for at støtte projekter med det formål at forebygge radikaliserings, der fører til terrorisme og voldelig ekstremisme, med et beløb på 4 mio. EUR. Indkaldelsen vil blive offentliggjort i midten af 2016, og prioriteterne vil være at støtte gennemførelsen af Rådets konklusioner af 20. november 2015 om strafferetlig respons.

Kommissionen samarbejder med Eurojust om "Terrorism Conviction Monitor" (TCM) vedrørende den gældende lovgivning og relevant retspraksis i medlemsstaterne om terrorisme og voldelig radikaliserings, herunder anvendelse af alternativer til retsforfølgning og frihedsberøvelse.

Kommissionen arbejder sammen med Confederation of European Probation (CEP) og EuroPris, der begge finansieres gennem driftstilskud under programmet for retlige anliggender, for at inddrage dem i særlig uddannelse af fængselspersonale og tilsynsførende personale. EuroPris afholdt et møde for ekspertgruppen vedrørende radikaliserings den 24.-25. november 2015. Den 26. april 2016 vil den strafferetlige platform (EuroPris, CEP og Europæisk Forum for Genoprettende Retfærdighed) afholde en konference om radikaliserings og voldelig ekstremisme i Barcelona. Kommissionen samarbejder også med Europarådet: Gruppen vedrørende kriminalpolitisk samarbejde (PC-CP) arbejder på en håndbog om radikaliserings for fængselspersonale. GD JUST vil i 2016 yde et direkte tilskud til Europarådet til udarbejdelse af SPACE-statistikker og til oprettelse af et netværk af fængselstilsynsorganer (EU NPM-netværket) i medlemsstaterne. Dette vil gøre det muligt at indsamle oplysninger om omfanget af problemet med radikaliserings i medlemsstaterne.

RAN-gruppen vedrørende fængsling og prøveløsladelse vil også blive inddraget i gennemførelsen af konklusionerne af 20. november 2015.

4. Forebyggelse af radikaliserings gennem uddannelse, fremme af tolerance og bekæmpelse af forskelsbehandling, racisme og fremmedhad

– *Uddannelse*

Kommissionen overvejer konkrete **initiativer inden for uddannelse, ungdom, kultur og sport for at forebygge radikaliserings**. Flagskibsprojekter samt særlige indkaldelser inden for rammerne af Erasmus+ (400 mio. EUR indtil 2020) påtænkes. Målsætningerne i uddannelsesministrenes Pariserklæring af 17. marts 2015 er blevet prioriteret til finansiering fra Erasmus+ allerede fra 2016.

– *Bekæmpelse af racisme og fremmedhad*

Kommissionen har i sin rolle som traktaternes vogter siden december 2015 indledt undersøgelser om gennemførelsen af rammeafgørelse 2008/913/RIA om bekæmpelse af visse former for og tilkendegivelser af racisme og fremmedhad ved hjælp af straffelovgivningen i en række medlemsstater med henblik på at anlægge traktatbrudssøgsmål, hvis det er nødvendigt.

Samtidig øges indsatsen for at bistå medlemsstaterne med at **udvikle proaktiv efterforsknings- og retsforfølgingspraksis**, herunder nedsættelse i 2016 af en ny EU-gruppe på højt plan vedrørende bekæmpelse af racisme, fremmedhad og andre former for intolerance som en platform, der skal lette udveksling af bedste praksis, udarbejde retningslinjer til medlemsstaterne og styrke samarbejdet med relevante aktører, blandt andre civilsamfundet. Forebyggelse og bekæmpelse af alle former for intolerance er fortsat en finansieringsprioritet under programmet for rettigheder, ligestilling og unionsborgerskab, og finansieringen vil blive yderligere prioriteret i 2016 for at støtte særlig uddannelse af embedsmænd og fremme overvågning, indberetning og registrering af tilfælde af hadforbrydelser og hadefulde udtalelser.

Som en direkte opfølgning af det **første årlige kollokvium om grundlæggende rettigheder**, der blev afholdt den 1.-2. oktober 2015, har Kommissionen endvidere udpeget Katharina von Schnurbein som koordinator for bekæmpelse af antisemitisme og David Friggieri som koordinator for bekæmpelse af had mod muslimer. De vigtigste opgaver for de to koordinators bliver at gøre det politiske niveau i Kommissionen opmærksomt på de respektive trossamfunds bekymringer og bidrage til at koordinere de forskellige tjenestegrenes indsats i forbindelse med Kommissionens overordnede politik for racisme, fremmedhad og andre former for intolerance. Koordinatorerne vil samarbejde med medlemsstaterne, Europa-Parlamentet og andre institutioner og relevante civilsamfundsorganisationer.

– ***Bekæmpelse af spredning af hadefulde onlineudtalelser, der opildner til vold og had***

En **EU-dialog med IT-virksomheder, medlemsstater og civilsamfundsaktører om hadefulde onlineudtalelser** blev indledt som opfølgning af det første årlige kollokvium om grundlæggende rettigheder, der blev afholdt den 1.-2. oktober 2015. Formålet med denne EU-dialog er at undersøge metoder til at styrke udviklingen af modfortællinger, overvinde de nuværende udfordringer for at forbedre de indførte indberetningsordninger og sikre hurtig fjernelse af ulovlige hadefulde udtalelser, der opildner til vold, drøfte rollen for "pålidelige indberettere" og civilsamfundet med hensyn til at opdage og anmelde hadefulde onlineudtalelser samt øge gennemsigtigheden i anvendelsen af anmeldelses- og fjernelsesprocedurer.

Arbejdet med hadefulde onlineudtalelser har tilknytning til strategien for det digitale indre marked, der blev iværksat i maj 2015. For så vidt angår et reguleringsmæssigt svar blev en offentlig høring om platforme og ulovligt indhold i denne forbindelse afsluttet den 30. december 2015; den omfattede blandt andet anvendelsesområdet for ansvarsfritagelsen i direktivet om e-handel, anmeldelses- og fjernelsesprocedurer og diligenspligt. Direktivet om audiovisuelle medietjenester, som indeholder bestemmelser, der forbyder udsendelser med hadefulde udtalelser, er også i gang med at blive revideret, navnlig for at undersøge direktivets effektivitet i det konvergerede medielandskab.

– ***Kommunikationsværktøjskasse til kommunikation af respekt, tolerance og ikkeforskelsbehandling i EU***

Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) og Republikken Østrigs Forbundsindenrigsministerium afholdt i fællesskab en workshop i december 2015 i Wien om udvikling af en værktøjskasse med bedste praksis om kommunikation af respekt, tolerance og ikkeforskelsbehandling i EU. Deltagerne omfattede repræsentanter fra EU-institutioner, nationale og lokale myndigheder samt kommunikationseksperter specialiseret i bekæmpelse af racisme og afradikalisering og fremme af tolerance, respekt og ikkeforskelsbehandling. De vigtigste resultater var følgende: Kommunikation skal ikke forstås som et topstyret envejsinstrument, men som en dialog; partnerne i denne dialog bør deltage i udformningen af sådanne kommunikationsstrategier; rollen for aktører på lokalt plan blev understreget; rettighederne og værdierne i charteret om grundlæggende rettigheder skal formidles; der bør ske en ændring fra reaktion til forebyggelse, så der går fra "mod"-fortællinger til positive fortællinger. Resultaterne vil blive forelagt de relevante arbejdsgrupper i Rådet og relevante aktører på EU-plan og nationalt plan. Resultaterne vil også indgå i FRA's forum om grundlæggende rettigheder i juni 2016.

III. SAMARBEJDE MED VORES INTERNATIONALE PARTNERE

Rådet for Udenrigsanliggender (Udenrigsrådet) havde en drøftelse den 14. december om EU's eksterne terrorbekæmpelsesprioriteter og var enige om, som fremhævet i en skrivelse fra den højtstående repræsentant, der blev udsendt på forhånd, behovet for hurtigt at gennemføre Udenrigsrådets konklusioner om terrorbekæmpelse af 9. februar 2015. Den højtstående repræsentants skrivelse fokuserede på en række prioriterede regioner, hvor truslen fra terrorgrupper for EU's interesser er mest synlig (Mellemøsten og Nordafrika, Tyrkiet samt det vestlige Balkan), og anførte en række tematiske prioriteter, herunder bekæmpelse af voldelig ekstremisme, finansiering af terrorisme og luftfartssikkerhed.

Terrorbekæmpelsespakker er på forskellige udviklingsstadier vedrørende en række prioriterede lande i **MENA-regionen** og **Tyrkiet**.

En skrivelse fra HR/NF Federica Mogherini til Tunesiens premierminister er under udarbejdelse; den skitserer den omfattende terrorbekæmpelsespakke, der skal tilbydes **Tunesien** som besluttet på mødet i PSC den 26. november 2015. Sideløbende hermed skrider arbejdet hen imod gennemførelse af de tiltag, som pakken indeholder, frem. Tunesien har udpeget en koordinator for SSR-programmet til 23 mio. EUR, således at gennemførelsen kan begynde. Kommissionens finansieringsafgørelse om at udsende en række eksperter til de tunesiske myndigheder for at støtte udviklingen og gennemførelsen af en samlet tilgang til terrorbekæmpelse blev vedtaget i december 2015. I januar 2016 begyndte et projekt til støtte for terrorbekæmpelsens retslige del (instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, langsigtet, 300 000 EUR). I december 2015 vedtog Kommissionen en afgørelse om et projekt for at øge lokalsamfundsinddragelsen i grænsesikkerhed og grænseforvaltning og for at fremme realistiske alternative indkomstmuligheder i marginaliserede grænsesamfundsgrupper; det gennemføres af Dansk Flygtningehjælp/Danish Demining Group og International Alert i partnerskab med en række lokale NGO'er. Uddannelsesaktiviteter er blevet gennemført i forbindelse med projektet PREV-UE (forebyggelse af radikaliserings).

På anmodning af de tunesiske myndigheder fandt et TAIEX-besøg sted i januar 2016 for at undersøge EU-bistand til at styrke kapaciteten vedrørende forebyggelse af radikaliserings i terrorbekæmpelsens sikkerhedsdel. Et besøg fra netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserings er under forberedelse. En tunesisk delegation er desuden blevet indbudt til et studiebesøg hos Eurojust i marts for at undersøge måder til at styrke samarbejdet på. Der tilskyndes til retligt samarbejde i straffesager gennem fremme af Europarådsinstrumenter.

EU-antiterrorkoordinatoren og EU-Udenrigstjenestens vicegeneralsekretær besøgte den 15.-17. december **Jordan**. Møderne med de jordske myndigheder viste en stærk interesse for et tættere samarbejde om finansiering af terrorisme, grænse- og luftfartssikkerhed og bekæmpelse af voldelig ekstremisme. For at nå frem til en klar forståelse af de fælles prioriteter har Jordans regering besluttet at være vært for en workshop om terrorbekæmpelse med deltagelse af eksperter fra medlemsstaterne, der skal finde sted den 15. marts.

Resultatet bør være en fælles køreplan for at fremhæve både omfanget af det eksisterende samarbejde, herunder et projekt til 10 mio. EUR for at opbygge kapacitet i både regering og civilsamfund i Jordan til at håndtere udfordringen med voldelig ekstremisme, samt pege på nye områder for samarbejde om terrorbekæmpelse, herunder kapacitetsopbygningsprojekter, fremme af retligt samarbejde i straffesager med Europarådets instrumenter og aktiviteter med deltagelse af EU-agenturer, herunder Europol og Cepol. En delegation fra EU-netværket til bevidstgørelse omkring radikaliseringsbesøgte i begyndelsen af december Jordan for at drøfte radikaliserings i fængsler.

En terrorbekæmpelsesdialog fandt den 26.-27. januar 2016 sted i **Libanon**. Fra EU's side deltog EU-antiterrorkoordinatoren, EU-Udenrigstjenestens vicegeneralsekretær og direktøren for sikkerhed i GD HOME samt Europol, Cepol og Frontex. EU er nu ved at færdiggøre en køreplan for terrorbekæmpelsessamarbejde med de libanesiske myndigheder. Den vil danne grundlag for et styrket samarbejde på følgende områder: bekæmpelse af voldelig ekstremisme, retsvæsen og retshåndhævelse, retligt samarbejde i straffesager, luftfartssikkerhed og bekæmpelse af finansiering af terrorisme. Begge parter var enige om, at EU-agenturer, særlig Europol og Cepol, kan spille en væsentlig rolle inden for opbygning af stærkere retshåndhævelsesforbindelser. På grundlag af køreplanen vil EU udvikle en omfattende bistandspakke til Libanon vedrørende terrorbekæmpelse baseret på modellen for Tunesien.

EU-antiterrorkoordinatoren og EU-Udenrigstjenestens vicegeneralsekretær besøgte den 16.-17. februar 2016 **Algeriet**. Møder på højt plan med ministeren for Maghreb- og Sahelanligggender, indenrigsministeren, ministeren for religiøse anliggender og højtstående embedsmænd fra Justitsministeriet banede vej for en aftale om at afholde en workshop om terrorbekæmpelse inden sommeren 2016 for at fastlægge konkrete områder for fremtidigt samarbejde om terrorbekæmpelse. Mulige områder for fremtidigt samarbejde omfatter en strafferetlig tilgang til terrorbekæmpelse, bistand til specialiserede retslige terrorbekæmpelsesinstanser, forebyggelse af radikaliserings/afradikalisering, krisestyring efter et terrorangreb, Algeriets tiltrædelse af Europarådskonventioner, udarbejdelse af retsakter, tættere samarbejde med EU-agenturer og samarbejde for at sørge for kapacitetsopbygning i lande i regionen. Algeriet foreslog en strategisk dialog om sikkerhed og terrorbekæmpelse. EU vil nyde godt af Algeriets ekspertise, navnlig inden for afradikalisering. En terrorbekæmpelses-/sikkerhedsekspert blev i december 2015 udsendt til EU's delegation i Algier. PSC/COSI vil blive debriefet om besøget den 3. marts og vil udstikke yderligere retningslinjer for det videre forløb.

Efter workshoppen om terrorbekæmpelse sammen med **Tyrkiet** i juni 2015 er en opgraderet og målrettet terrorbekæmpelsesdialog planlagt til foråret 2016 for at færdigbehandle en aftale om samarbejde mellem EU og Tyrkiet om terrorbekæmpelse på en række vigtige områder. I forlængelse af et besøg af et hold fra Europol i begyndelsen af februar 2016 i Ankara har Europol Styrelsesråd godkendt et forslag om at udstationere en forbindelsesofficer fra Tyrkiet ved Europol så hurtigt som muligt. EU er også ved at færdiggøre et projekt, der finansieres under instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, om forbedring af effektiviteten af den fælles indsats fra EU og Tyrkiet over for trusler fra udenlandske terrorkrigere. Dette vil bidrage til at øge de tyrkiske grænsemyndigheders bevidsthed om håndtering af den indvandringsudfordring, som udenlandske terrorkrigere, der vender tilbage, udgør. Et besøg fra netværket til bevidstgørelse omkring radikaliserende i Ankara er under forberedelse.

Der er gjort fremskridt med en række terrorbekæmpelsesprojekter, der blev indledt i 2015: Et kortsigtet projekt, der finansieres under instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, om uddannelses**partnerskab mellem EU og MENA inden for terrorbekæmpelse** (med fokus på terrorbekæmpelsesuddannelse for Tunesien, Libanon, Jordan og Tyrkiet og udvekslinger og studiebesøg for partnere fra MENA-regionen), som gennemføres af Cepol, begyndte sine aktiviteter i februar 2016 (18 måneder, budget: 2,5 mio. EUR). Et projekt om **strategisk kommunikation** med fokus på Tunesien, Marokko og Libanon, som gennemføres af British Council/RICU, begyndte i november 2015 (18 måneder, 3,5 mio. EUR).

Projektgruppen arbejder allerede på at støtte de tunesiske myndigheder og vil tage på undersøgelsesbesøg i Beirut og Rabat i de kommende uger. I november 2015 blev en projektgruppe udsendt til **Irak** for at støtte de irakiske sikkerhedstjenesters informationsudvekslings- og koordinationsmekanismer samt deres overholdelse af menneskerettighederne i samarbejde med den nationale sikkerhedsrådgiver (18 måneder, instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, kortsigtet, 3,5 mio. EUR).

Den arabiske strategiske kommunikationstaskforce, der ledes af EU-Udenrigstjenesten, har færdiggjort sin handlingsplan og er ved at udvikle pilotprojekter i udvalgte lande i MENA-regionen og ved hovedsædet og arbejder sammen med andre beslægtede projekter, som især er rettet mod unge. Et initiativ om unge og bekæmpelse af radikaliserende i Europa og MENA-landene under ledelse af HR/NF Federica Mogherini er under forberedelse. GD EAC er ved at undersøge mulighederne for at **udvide de virtuelle elevudvekslinger** med MENA-regionen på grundlag af det eksisterende eTwinning-net, der allerede er aktivt i Tunesien, hvor næsten 300 lærere og 85 skoler i øjeblikket er registreret på denne onlineplatform.

På grundlag af et dokument fra EU-antiterrorkoordinatoren havde COSI i november og december 2015 to drøftelser om **udvidet anvendelse af RIA-instrumenter og -agenturer i MENA-regionen**.

EU støtter fortsat de bestræbelser, der udfoldes af FN's særlige repræsentant Staffan de Mistura, på at forhandle en politisk løsning på **konflikten i Syrien** med inddragelse af de regionale magter. EU støttede også Londonkonferencen om Syrien, der fandt sted den 4. februar, og som har ført til nye tilsagn til en værdi af omkring 11 mia. USD for at hjælpe regionen med at overkomme det traume, som konflikten i Syrien har påført den. Den støtte, der er lovet til de lande, der grænser op til Syrien, som har måttet bære en enorm humanitær byrde, bør bidrage til at imødekomme bekymringerne om øget radikaliserings. De udkast til **EU-aftaler, der er under udarbejdelse for Jordan og Libanon**, vil fremhæve betydningen af effektivt samarbejde om terrorbekæmpelse samt behovet for større fremskridt med hensyn til socioøkonomiske spørgsmål og integration af flygtninge.

Den endelig evaluering af **Sahel**projektet om terrorbekæmpelse, som Kommissionen har finansieret (instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, langsigtet), har vist, at dette projekt havde stor betydning for gennemførelsen af EU's strategi for Sahel og EU's terrorbekæmpelsesstrategi. EU's troværdighed som sikkerhedsaktør i Sahelregionen er vokset takket være projektet. Flere projekter, der finansieres under instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, gennemføres på nuværende tidspunkt eller er under forberedelse på regionalt og nationalt plan i **Afrika**. Prioriteterne er forebyggelse af voldelig ekstremisme, strafferetlig støtte til terrorbekæmpelse, pædagogisk støtte til madrasser (koranskoler) såvel som generelle aspekter af terrorbekæmpelse.

– ***Det vestlige Balkan***

Vigtige udfordringer i regionen er fortsat forebyggelse (herunder i fængsler), mistænkelig rejsevirkomhed (udenlandske terrorkrigere), skydevåben og finansiering af terrorisme. RIA-Rådet vedtog den 3.-4. december 2015 "den integrerende og supplerende tilgang til bekæmpelse af terrorisme og voldelig ekstremisme i det vestlige Balkan" (dok. 11625/3/15) og besluttede at gennemføre den integrerende handlingsplan for EU-initiativet om terrorbekæmpelse på det vestlige Balkan 2015-2017, som er udarbejdet af centrale EU-medlemsstater under ledelse af Slovenien og Østrig. Denne sikkerhedsforvaltningstilgang har til formål at koordinere aktiviteter og initiativer vedrørende terrorbekæmpelse/imødegåelse af voldelig ekstremisme i regionen gennem Det Regionale Samarbejdsråd på politisk plan (RCC-plattformen), gennem konventionen om politisamarbejde for Sydøsteuropa på strategisk plan (PCC SEE-plattformen) og gennem terrorbekæmpelsesinitiativet på operationelt plan (CTI-plattformen).

Kommissionen yder økonomisk støtte til gennemførelsen af initiativet om terrorbekæmpelse på det vestlige Balkan gennem førtiltrædelsesinstrumentet. Det vil være vigtigt at fortsætte og øge denne støtte i de kommende år, blandt andet gennem hurtig ydelse af RAN-ekspertise. Der er allerede drøftelser i gang for at fastlægge den mest hensigtsmæssige form for RAN-bistand.

– ***Luftfartssikkerhed***

Terrorangrebene på en Metrojetflyvning over det centrale Sinai den 31. oktober 2015 og på en flyvning fra Mogadishu den 9. februar er en kraftig påmindelse om den trussel, som terrorister udgør for civil luftfart. Efter Metrojethændelsen har Kommissionen bistået med at koordinere udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne, EU-organer og internationale partnere. En række medlemsstater har også haft drøftelser for at undersøge mulighederne for en fælles tilgang.

Den 1. november 2015 begyndte et fireårigt projekt om **civil luftfartssikkerhed i Afrika og på Den Arabiske Halvø (CASE)**. Dette kapacitetsopbygningsprojekt finansieres af Kommissionen (7,5 mio. EUR, instrumentet, der bidrager til stabilitet og fred, langsigtet) og gennemføres af Den Europæiske Konference for Civil Luftfart (ECAC) suppleret med ekspertise fra medlemsstaterne (korttidsudsendte eksperter). Første møde i CASE-projektstyringsgruppen fandt sted den 3. februar 2016.

EU bør undersøge mulighederne for hurtigt at yde støtte til de lufthavne i og uden for MENA-regionen, der hyppigst anvendes af europæiske borgere, enten i forbindelse med **CASE**-projektet eller som supplerende bistandsforanstaltninger.

– ***Imødegåelse af voldelig ekstremisme***

Imødegåelse af voldelig ekstremisme er et nøgleelement i EU's projekter inden for dets eksterne engagement under forberedelse/gennemførelse i en række prioriterede lande og regioner. EU's terrorbekæmpelsesprojekt MORSE (overvågningsstøttemekanisme) udarbejdede i november 2015 en analyse, der fremhævede, at EU har anvendt omkring 142 mio. EUR på projekter vedrørende terrorbekæmpelse/imødegåelse af voldelig ekstremisme på verdensplan. EU afholdt den 13. januar et uformelt møde med USA om imødegåelse af voldelig ekstremisme for at drøfte indsatskoordination. Der påtænkes lignende konsultationer med andre nøglepartnere.